

Хто правду чинить –
іде до світла
Іван 3,21

МІСЦА

ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХІЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Папа з журналістами: підсумки прощі до Фатіми й міжнародна панорама

1917 2017
Папа Франциск завершив свою 19-ту з черги Апостольську подорож, а радше паломництво, до Марійного санктуарію у Фатімі. Після святої Меси він зустрівся з португальським єпископатом під час обіду, що відбувся в осередку Кармельської Богородиці. До військової бази «Monte Real», розташованої за 40 км від Фатіми, Папа Франциск прибув приблизно о 15.15 за місцевим часом. На базі його зустрів президент Португалії Марселу Ребелу ді Соза та численний натовп вірних. Серед них було багато дітей, до яких Папа підходив і благословляв їх. Після обміну

офіційних делегацій прощальними словами він зійшов на борт літака португальських авіаліній «TAP Portugal».

Під час перельоту з Португалії до Рима увечері 13 травня Папа Франциск провів традиційну бесіду з журналістами, відповідаючи на їхні запитання. «Без сумніву, Фатіма несе в собі послання миру, звернене до людства через трьох великих посередників, яким навіть не було 13 років, – сказав Папа. – Тож канонізація Жасінти і Францішку стала для мене причиною великого щастя й принесла надію на мир для всіх». При підготовці до урочистостей 100 річчя, зазначив Папа, канонізації фатімських пастушків спершу не планувалося, оскільки процес у справі чуда розвивався повільно. Однак коли

прийшли результати експертизи, стався помітний прорив.

Одне з перших запитань стосувалося вже недалекої зустрічі, яку Папа матиме з новообраним президентом США Дональдом Трампом. Як відомо, Трамп проголошує зведення стін, нульову толерант-

ність до нелегальної міграції та перегляд зобов'язань, які стосуються охорони довкілля. «Я скажу, що я думаю; він скаже те, що думає; але я ніколи не хотів і не хочу виносити якісь судження, спершу не вислухавши людину. Моя позиція щодо мігрантів вам відома. Завжди існують привідчинені двері. Слід шукати двері, які

бодай на щілину відчинені, входить й говорити про спільні речі, й так прямувати вперед. Крок за кроком. Мир потребує щоденного труду».

Наступне запитання стосувалося єпископства нинішнього Папи та можливого зв'язку з фатімськими подіями.

Одна журналістка звернула увагу на те, що саме 25 років тому Хорхе Маріо Берґольйо був призначений на єпископа-помічника Буенос-Айреського.

«Жінки все знають, – пожартував Папа. – Я не думав про цей збіг. Тільки вчора, молячись перед Матір'ю Божою, я згадав, що 25 років тому 13 травня до мене подзвонив Апостольський нунцій, який оголосив мені номінацію на єпископа. Я просив Матір Божу про вибачення моїх помилок...»

(Далі – на 8-й сторінці.)

Заява Синоду Єпископів Києво-Галицького Верховного Архiepіскопства УГКЦ з приводу «об'явлень» с. Марії Баран, які поширює о. Антоній Григорій Планчак

Із 2004 року у двох монастирях УГКЦ – Святого Теодора Студита, що знаходиться в с. Колодіївка Підволочиського р-ну Тернопільської обл., та Введення в храм Пресвятої Богородиці, що в с. Великі Бірки Тернопільського р-ну Тернопільської обл., поширювалися для богопосвячених осіб і мирян т. зв. «об'явлення» і «послання». У цих монастирях стверджувалося, що одна із сестер, Марія Баран, «чує голос» Бога Отця, Бога Сина, Бога Духа Святого, Пресвятої Богородиці та окремих святих. Деякі «послання» записував о. Антоній Григорій Планчак, який підтверджував їх вірогідність і походження від Бога, не маючи на це ніякого права і повноваження.

Протягом 2005-2015 років у згаданих монастирях

було проведено кілька канонічних візитацій, під час яких виявлено багато порушень монашої дисципліни, порядку, і було вказано шляхи усунення цих порушень. Проте ані тодішні настоятелі, ані більшість ченців і черниць не прислухалися до вказівок церковної влади.

Для з'ясування і вирішення складних питань та проблем у цих монастирях у 2015 році з благословення Блаженнішого Святослава, Глави і Отця УГКЦ, була здійснена ґрунтовна канонічна візитація, яку провели три єпископи: Михайло (Бубній), Екзарх Одеський, голова Патріаршої комісії у справах монашества УГКЦ, Йосафат (Мошич), Єпископ-помічник Івано-Франківської архієпархії, і Теодор (Мартинюк), Єпископ-помічник

Тернопільсько-Зборівської архієпархії. Крім того, для вивчення змісту й правдивості «об'явлень», «голосів» і «послань» Блаженніший Святослав, за порадою Римської Апостольської Столиці, створив спеціальну комісію з фахівців у цих питаннях, яку очолювала с. Наталія Мельник, генеральна настоятелька Згромадження сестер Пресвятої родини, голова Ради вищих настоятельок інститутів богопосвяченого життя УГКЦ. У своїх дослідженнях комісія керувалася критеріями, які визначені спеціальним документом Конґреґації у справах доктрини віри 1978 року, що був опублікований у 2011 році.

(Далі – на 9-й сторінці.)

«Любіть ворогів ваших...»

Не всі християни цього року могли спокійно відсвяткувати Квітну неділю. Зокрема, про це можуть засвідчити трагічні події, які цього урочистого свята сколихнули не лише Єгипет, але й увесь християнський світ – у двох коптських храмах, з різницею в кілька годин, прогрімлі два вибухи. Так, в головному храмі єгипетського міста Танта загинули, за різними даними, від 28 до 31 людини, а близько 80 отримали поранення. Цей теракт здійснив смертник, який пройшов до церкви під час служби.

Дещо згодом другий терорист-смертник підірвав себе біля входу до церкви міста Олександрії, де в цей час перебував патріарх Коптської церкви Феодор (Тавадрос) II.

Серед загиблих у цьому теракті числяться 18 чоловік, серед них – кілька співробітників поліції, які зупинили смертника і не пустили його до церкви, що дозволило запобігти більшій кількості жертв.

Що можна відповісти терористам, які під час святкування одного із найбільших християнських свят вбили майже 50 осіб? Гадаю, питання риторичне. Однак, з позиції правдиво віруючої людини, ця відповідь мала б звучати якось особливо. І вона прозвучала з уст священика єгипетської коптської церкви, котрий виголосив надихаюче послання про християнську любов і прощення. Воно з'явилося наступного дня після того, як міністерство внутрішніх справ

Єгипту встановило особи двох терористів-смертників, які скоїли цей жахливий теракт.

Звертаючись до ісламістських терористів, священик Клеопатрійської церкви св. Марка, що в Каїрі, о. Джордж Буле сказав терористам, зокрема, таке: «Перше, що ми

скажемо: «Спасибі, величезне спасибі». Думаю, що ви не повірите, коли ми скажемо вам ці слова. Знаєте, чому ми дякуємо вам? Я поясню. Ви не збагнете, але, будь ласка, повірте нам. Ви дали нам

можливість померти так само, як Христос – і це найбільша честь! Христа розп'яли – ми віримо в це. Він помер і був убитий – ми віримо в це. Ви надали цю можливість і дозволили померти їм, нашим близьким... Ми дякуємо вам за те, що скоротили їх земний шлях...

(Далі – на 8-й сторінці.)

• ТРАВЕНЬ •
2017 РОКУ БОЖОГО
• ЧИСЛО •
133 / 5

Слово Митрополита Львівського у сімдесяті роковини акції «Вісла»

Доброчесні отці, достойні сестри і брати! Щиро вітаю усіх вас, присутніх на молитві, та бажаю вам Господнього благословення!

Святе Писання розповідає про Ісуса Христа, який певного часу повідомив слухачам про те, що Йому не залежало на Своїй волі, бо Він прибув у світ, щоб чинити волю Небесного Отця. Він пригадував правду про святого Івана Христителя і називав його світичем. Бо пророк теж виконував волю Отця із небес, вказуючи на Ісуса Христа, як потужнішого від себе, якому він негідний носити взуття, а Христос ще й христитиме Духом Святим і вогнем (пор. Мт. 3, 11).

Люди не сприймали Христа, як Сина Божого, як Бога, тому Спаситель вказував слухачам на пророцтва, що знаходяться у Святому Писанні, та на довершені діла-чуда, які свідчать про Нього, як Бога. Сину Божому було дуже трудно розмовляти із юдеями, які його переслідували, бо вони любили осіб у своєму колі, подібних до себе, що взаємно вихваляли одні одних. Подібні люди люблять похвалу та признання, натомість не люблять слухати зауважень та звинувачень. А Христос знав думки лихих осіб, бажаня та їхні погляди, тому старався, щоб вони духовно упорядкували себе. Ті недобрі люди старалися захиститися тим, що називали себе потомками Авраама (пор. Ів. 8, 37), або словесно захищали себе законом Мойсея, якого не виконували. Тому Спаситель говорив їм: «Бо якби вірили ви Мойсеєві, то й Мені б ви вірили: про Мене бо писав він!» (Ів. 5, 46).

Злобні люди завжди шукатимуть оправдання для себе, щоб звинувачувати інших! Старшині юдейській та провідникам синагоги йшлося про те, щоби всюди бути першими, представляти себе оборонцями Божого закону, який порушували задля своєї вигоди. Звичайно, Ісус робив їм слухні закиди, яких вони не приймали, бо гординя не дозволяла цього чинити. Господь твердив: «На катедрі Мойсея розсілись книжки та фарисеї. ... не робіть, як вони роблять. ... В'яжуть тяжкі, не під силу, тягарі й кладуть людям на плечі; самі ж і пальцем своїм рушити не хочуть. Усі свої діла вони роблять на те, щоб бачили їх люди...» (Мт. 23, 2-5). Ісусові Христові

(Далі – у колонці на 3 стор.)

У день празника святого великомученика, побідоносця і чудотворця Юрія в Архикатедральному соборі святого Юра відбулися урочистості з нагоди храмового празника. Архидієцкую Божественну Літургію, у співслужінні із Преосвященним владикою Венедиктом, Преосвященним владикою Володимиром, єпископом-помічником Львівської архієпархії, Преосвященним владикою Борисом, єпископом єпархії св. Володимира Великого в Парижі, та Преосвященним владикою Васи́лієм, екзархом

Радилися директори катехитичних шкіл

У конференційному залі Львівської архієпархії відбулась робоча зустріч директорів катехитичних шкіл та відповідальних за катехитичне служіння у протопресвітератах.

Зустріч відвідав канцлер Львівської архієпархії о. Сергій Стесенко. Він представив присутнім голову катехитичної комісії та радника митрополита з питань євангелізації п. Віру Ценглевич.

Під час зустрічі усі присутні отримали інформацію про щорічні реколекції для катехитів і про заплановані вишкільні семінари. Крім іншого, також обговорили питання щорічної прощі дітей

Останнім часом завершилася каденція протопресвітерського служіння більшості протопресвітерів Львівської архієпархії. Як результат – відбулися нові призначення. Для новопризначених протопресвітерів Львівської архієпархії у Реколекційно-відпочинковому центрі «Світлиця» в Брюховичах, в рамках роботи Інституту постійної формації духовен-

Митрополит освятив стару монастирську каплицю Свято-Іванівської лаври

1 травня, у день 66-ї річниці від дня мученичої смерті блаженного Климентія Шептицького, Високопреосвященний владика Ігор, Архидієцкоп і Митрополит Львівський, очолив заходи з відкриття та освячення старої монастирської каплиці Свято-Іванівської лаври Студійського уставу УГКЦ.

До урочистого освячення каплиці, яка знаходиться в приміщенні адміністративного корпусу Музею народної архітектури та побуту у Львові

Львів'яни празникували МОЛИТОВНО

Харківським, сотрудниками собору та запрошеним духовенством звершив Високопреосвященний владика Ігор, Архидієцкоп і Митрополит Львівський. Серед гостей також були присутні домкапітуляр єпархії Фрайбург' (Німеччина) о. Петер Біркгофер та о. Петро Свідрун, душпастир українців у Фрайбурзі.

В часі Літургії склали присягу новопризначені протопресвітери Львівської архієпархії. Зі словом проповіді до вірних звернувся владика Борис, а по завершенні Літургії о. Петер Біркгофер зачитав привітання від архидієцкопа Стефана, подарувавши митрополитові вервицю з нагоди празника архієпархії. Преосвященний владика Венедикт також звернувся зі словами привітання і подарував Високопреосвященному владичі копію жезла Праведного митрополита Андрея.

Митрополит уділив присутнім архидієцкє благословення та звершив Чин освячення води, окропивши усіх вірних.

катехитичних шкіл з нагоди Міжнародного дня захисту дітей.

Формаційний курс для новопризначених протопресвітерів

ства, відбувся формаційний курс.

Теми доповідей курсу – різні аспекти служіння протопресвітера. Доповідачами виступили Преосвященний владика Володимир, прото-синкел Львівської архієпархії, Преосвященний владика Венедикт та о. Сергій Ковальчук, синкел у справах духовенства та священничих родин ЛА, директор Інституту постійної формації духовенства.

У програмі курсу відбулися також презентації підрозділів Курії їхніми керівниками та представлення семінарії ректором, обмін досвідом для подальшої праці.

імені Климентія Шептицького, долучилися також Преосвященний владика Венедикт та Преосвященний владика Теодор, єпископ-помічник Тернопільсько-Зборівської архієпархії.

Пізнавальну поїдку для вчителів християнської етики, які працюють у школах Львівської архієпархії, організували с. Георгія Припутницька, референт комісії у справах освіти і виховання Львівської архієпархії УГКЦ, та пані Галина Мрачковська,

Владика Володимир відвідав кохавинську молодь

Квартирник в атмосфері стиляг, молодіжної субкультури кінця 1940-х – початку 1960-х років, з нагоди 13-ї річниці заснування молодіжної спільноти «Кохавинські зорі», відбувся у монастирі св. Герарда, що у смт Гнізничів Львівської області.

Привітати молодь приїхав Преосвященний владика Володимир, протосинкел Львівської архієпархії, разом з гостями з Німеччини – домкапітулярем о. Петером Біргофером з єпархії Фрайбург, відповідальним в єпархії за зовнішні зв'язки та

Преосвященний владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії, із робочим візитом відвідав Звенигородський протопресвітерат. Владика супроводили синкел у справах духовенства і священничих родин о. Сергій Ковальчук,

Зустріч Інституту постійної формації духовенства

У Львівській духовній семінарії Святого Духа, що у Львові, на вул. Хуторівка, відбулася чергова зустріч священників в рамках Інституту постійної формації духовенства Львівської архієпархії. Священнослужителі разом помолилися у семінарійному храмі. Молитву очолив директор Інституту, синкел у справах духовенства та священничих родин ЛА о. Сергій Ковальчук.

Темою квітневою зустрічі стали питання моральної богословії та біоетики в контексті Тайни Сповіді. Для членів Інституту доповідали Преосвященний владика Венедикт та о. д-р Ігор Бойко, ректор Львівської духовної семінарії

Вихованці інтернатів урочисто приступили до Тайни Євхаристії

У Гарнізонному храмі святих апостолів Петра і Павла вихованці школи-інтернату та двох навчально-реабілітаційних центрів урочисто приступили до Тайни Євхаристії.

Це стало наслідком тісної співпраці Церкви і школи. Річ у тім, що капелани – о. Роман Прокопєць і о. Тарас Мисяковський, та волонтери місії «Центр опіки сиріт» – щотижня відвідують дітей, спільно моляться Божественну Літургію, молебні. Впродовж навчального року діти пізнавали важли-

Проша вчителів християнської етики

методист НМЦО християнської етики. Маршрут прощі був наступний: «Львів-Свірж-Унів-Глиняни».

Проша поєдналася із красназвочною поїздкою, адже учасники відвідали старовинний Свірзький замок, взяли участь у семінарі «Екскурсія як вид навчальної діяльності учнів», який відбувся в Уневі.

Майстер-клас для педагогів «Етапи проведення шкільних екскурсій» творчо провела Наталя Древняк-Сарабун, вчитель НВК «Школа-гімназія св. Софії», під час якого вчителі краще познайомилися, а також плідно попрацювали у групах.

емігрантів, та о. Петром Свідруном, душпастирем для українців у Фрайбурзі.

Після привітань, забав та молитви до Богородиці відбулося нагородження переможців.

Владика Володимир візитував Звенигородський протопресвітерат

канцлер Львівської архієпархії о.-др Сергій Стеценко та голова Катехитичної комісії Львівської архієпархії п. Віра Ценглевич.

Насамперед владика представив деканальним священикам новопризначеного протопресвітера. Як відомо, ним відтепер є о. Олег Пігій, адміністратор храму преп. Параскеви в Зубрі. Відтак владика також повідомив про нові призначення у Львівській архієпархії, після чого присутні священники представили архиєреєві звіт про стан справ у своїх парохіях.

Святого Духа, доктор морального богослов'я, керівник Школи біоетики УКУ. Участь у зустрічі Інституту постійної формації духовенства взяв і Преосвященний владика Володимир, протосинкел Львівської архієпархії.

вість Тайни Сповіді у житті християнина.

Адміністрація храму висловлює щире подяку катехитам Устині Слободян, яка підготувала вихованців школи-інтернат №2, Роксолані Лаганяк, яка працювала з дітьми із навчально-реабілітаційного центру «Довіра», бр. Христофору, ЧСВВ, який навчав вихованців НРЦ «Святого Миколая», та бажає разом з вихованцями крокувати до святості і бути гарним прикладом для рідних та близьких.

За матеріалами: Капеланство.info

(Закінчення, початок на 2 сторінці)

не могли закинути нічого, хіба злобно говорити неправду. Спаситель звертався до тих, хто його переслідували: «Хто з вас може довести гріх Мені?...» (Ів. 8, 46). А ті не мали щось конкретного сказати, а лише кричали: «Ти ввесь у гріхах уродився, а нас навчаєш?» (Ів. 9, 34).

Сину Божому прийшлося виконувати волю Свого Отця в дуже складних обставинах, бо Його гнали та переслідували, бажаючи вбити (пор. Ів. 8, 40). Так ворожо люди ставилися до Бога, тож подібно поведуться вони між собою. Усі пам'ятаймо про Заповідь Бога: «Люби ближнього свого, як самого себе». Ісус Христос на усе дає добру пораду: «І як бажаєте, щоб вам чинили люди, чиніть їм і ви так само» (Лк. 6, 31). Господь закликає людей до духовних геройських вчинків: «Любіть ворогів ваших, добро чиніть тим, які вас ненавидять» (Лк. 6, 27). Зло необхідно забувати, бо це не приносить користі!

Сьогодні згадуємо про сумнозвісну акцію «Вісла», яку вчинив комуністичний режим у Польщі проти українського населення. Відомо, що в Борщовичах проживають багато тих та пізніших нащадків, які зустрілися та досвідчили цієї горезвісної операції. Ця етнічна чистка полягала у примусовій депортації (виселенні) українців з Лемківщини, Посяння, Підляшшя і Холмщини на територію у західній та північній частині Польської держави, що до 1945 належали Німеччині.

70 років тому почалося насильницьке переселення українців також в радянську Україну із прадавніх земель, де вони мирно мешкали і з любові трудилися на цих землях. Приблизна статистика говорить, що 150 тисяч українців були виселені на північ Польщі, де мешкали німці, а понад 450 тисяч були переселені в Україну.

Від багатьох поляків почується оправдання, що ця розправа була відгомном за військові дії УПА та ОУН, за волинську трагедію, яку докладно ще не дослідили й до кінця не обговорювали українські та польські історики. Розмов та звинувачень багато, а правдивого результату обмаль!

9 вересня 1944 року між комуністичними урядами УРСР і Польщі було підписано угоду про взаємний обмін населенням у прикордонних районах. Переселення українців з їх етнічних територій, яке мало, за умовами угоди, носити виключно добровільний характер, проводилося найчастіше примусово і з застосуванням військової сили. Польські адміністративні органи застосовували найрізноманітніші засоби для зростання масштабів переселення – позбавлення прав українців на землю, ліквідація рідного шкільництва, культурно-освітніх установ, Греко-католицької Церкви та інше. В людей не було часу, щоб зібрати речі, бо усе відбувалося мерщій... Від'їжджали з рідної домівки та землі з тим, що встигали покласти на воза. Не буду заглиблюватися в історію негідних акцій, бо існують різні видання. Для прикладу, багато документальних матеріалів знайдемо в книзі «Акція «Wisła». Цю книгу було видано у Варшаві 2013 року автором Євгенієм Місіло. Немало подібного матеріалу про цю акцію знайдемо в інтернеті.

3 серпня 1990 року Сенат Польщі прийняв резолюцію, що засуджувала операцію «Вісла» як несправедливий крок щодо українців у Польщі. У 2007 році президент Польщі Лех Качинський і президент України Віктор Ющенко засудили операцію як таку, що відбулась з порушенням прав людини. Ми сьогодні стверджуємо такий факт та молимося за усіх тих, хто постраждав внаслідок злочинної акції. Хай Господь прощає усім, хто заподіяв та чинить злочини, щоб виватці калялися й ставали на дорогу спасіння!

† Ігор,
Митрополит Львівський, УГКЦ
28 квітня 2017 р. Б.
парафія Пресвятої Тройці, с. Борщовичі

ПРО ЖИТТЯ ДОНЕЦЬКОГО ЕКЗАРХАТУ З ПЕРШИХ УСТ

У кожного – свої проблеми, свої завдання, свої клопоти... Але є особливі місця, де й життя протікає по-особливому. Це, зокрема, Донеччина, яка сьогодні потерпає від насилля, від агресії, від неправди тощо. Коментуючи нинішні будні Донецького екзархату, Преосвященний Степан Меньок, екзарх Донецький, поділився своїми болями і переживаннями.

«Потрібно дуже молитися, аби все змінилось. Найбільше моє серце крається за душпастирів у Донецьку – а там їх є троє. Увесь час думаю про них, аби Бог їх оберігав. У них всіх є сім'ї, але вони вже звикли до умов свого душпастирства». На даний час в Донецькому екзархаті душпастирює 51 священник (двоє з них навчаються за кордоном), зареєстрована 81 парафія.

Єпископ, зокрема, розповів, що священники, які сповняють своє душпастирське служіння в самому Донецьку, чергуються щомісячно: «Один місяць один душпастир там чергує, а потім їде до своєї сім'ї, і його змінює інший... І так вони змінюють один одного, аби не занедбувати ще й свої обов'язки родинні. А в одного з них тепер дружина народила сьому дитину».

Владика також додав, що на непідконтрольній території України зареєстровано 11 парафій, однак реально діють лише в Луганську, Горлівці, Харцизьку і три – в Донецьку. «Колись у нас був дім отців-селезіан у Верхньодніпровську, що на Дніпропетровщині. Його заснував тут владика Андрій (Сапеляк), але вік його змусив повернутися на Захід України. Тут також був о. Максим Рябуха, селезіянин, теперішній перекладач Апостольського нунція в Україні, який активно працював тут з молоддю. Його молодь і сьогодні згадує, особливо проведені ним літні табори», – вів він далі. Він також додав, що мережа БФ «Карітас» в екзархаті значно розширилася: тепер осередки БФ є ще й у Маріуполі, Краматорську, Северодонецьку, Лисичанську.

Як розповів владика Степан, в екзархаті є чотири молоді священники: о. Іван Колосок в Нікополі, о. Василь Пастух в Снігурівці, о. Тарас Буричко в Токмаку та о. Тарас Зубко в Орловому. Також є вісім неодружених священників, семеро ченців і семеро черниць. «Серед монахинь є студитка, яка залишила свій скит і допомагає в Донецьку».

ЕКЗАРХ ДОНЕЦЬКИЙ ВІДПОВІВ НА ЗАПИТАННЯ ЖИТЕЛІВ М. ТОКМАК ПРО УГКЦ

Нещодавно Преосвященний владика Степан (Меньок), екзарх Донецький УГКЦ, відвідав своїх вірних, які проживають у м. Токмак на Запоріжжі. З цієї нагоди місцевого настоятеля о. Тарас Буричко організував зустріч, запросивши на неї, окрім своїх вірних, ще й інших місцевих жителів. До місцевого храму Святих апостолів Петра і Павла прийшли бажуючі більше дізнатися про Греко-Католицьку Церкву.

Відповідаючи на їх запитання, владика, зокрема сказав: «Ми насильно не наворачемо до нашої Церкви. Люди із Заходу України розкидані по всьому. Тому, де би вони не пішли – всюди є наші громади. Скажімо, на Донеччині є такі села, як Званівка, Чубарівка і Роздолівка. У цих трьох села проживають колишні галичани. Тому, коли приїздив до них на богослужіння, то зауважив, що відправа в них така, як у Галичині. Тішить, що приходять і місцеві жителі».

Розповідаючи про встановлення міжрелігійного діалогу в екзархаті, єпископ розповів про цьогорічну ходу «За життя» в Запоріжжі, яка відбулася з ініціативи представників УГКЦ, але в ній взяли участь і протестанти, РКЦ, УПЦ КП, євреї та мусульмани.

«Я наголошую своїм священникам, аби вони проповідували про Христа. Бо неможливо виховати патріота, якщо він не вірить в Бога. Сама віра «облагороджує» патріотизм. Патріотизм без віри може бути жорстоким. А Христос вчить любові. Віруюча людина ніколи не вб'є покаліченого», – сказав владика Степан.

Він також наголосив, що, на його погляд, існує три джерела виховання: сім'я, школа, Церква. «Якби ці «три кити впряглися у віз» як на релігійному, так і на просвітницькому рівні, то ми би змінили людей», – додав він.

Руслана ТКАЧЕНКО,
прес-служба Донецького екзархату УГКЦ

Блаженніший Святослав очолив Патріаршу прощу до Грушева

Сьогодні ще багато хто з галичан, мабуть, пригадає події, які розпочалися 26 квітня 1987 року. Нагадаємо, що саме того дня в с. Грушів на Львівщині 12-річній дівчинці Марії Кізим на балконі місцевої церкви з'явилася Божа Мати. Подія швидко набула розголосу. Десятки тисяч людей з різних кутків тодішнього Радянського союзу почали прибувати до Грушева. Грушівське чудо ознаменувало вихід УГКЦ з підпілля, розвал Радянського Союзу і незалежність Української держави.

З нагоди 30-ліття цієї події, у Неділю самарянки, відбулась проща до цього відпустового місця, яку очолив Блаженніший Святослав, Глава і Отець УГКЦ. Участь у паломництві взяли також архієпископ Клаудіо Гуджеротті, Апостольський нунцій в Україні, та єпископи УГКЦ.

Пригадавши подію об'явлення Богородиці в Грушеві, яка відбулася тридцять років тому, Патріарх сказав, зокрема, таке: «Сьогодні ми прийшли до

До греко-католиків у Василькові, що на Київщині, завітав Преосвященний владика Йосиф (Мілян), єпископ-помічник Київської архієпархії. Владика прибув для того, щоб парохіяни змогли відсвяткувати свій храмовий празник святого Великомученика Юрія у власному храмі, адже тут йому належало звершити Чин благословення новобудованої каплиці, яку для власних потреб спорудили місцеві греко-католики.

«Матері в молитві» Житомирщини обрали свого координатора

Парафіяни храму святих Петра і Павла, що селищі Вакулечук на Житомирщині, вітали особливих гостей: сюди з'їхалися численні представники парафіяльних спільнот руху «Матері в молитві» Житомирщини, де провели свій IV й з'їзд.

Розпочали захід молитвою. Після привітального слова та благословення прибулим учасникам з'їзду представили матерів місцевого осередку і тим самим долучили їх до спільної молитви.

Відтак розпочалася Божественна Літургія, яку очолив протопресвітер Житомирський протоєрей Віталій Сидорук. У своєму слові отець Віталій на прикладі безмежної любові святих жінок-мироносиць до Спасителя показав важливість нашої довіри та любові до Господа. «Любов, яку мали мироносиці, так подібна до любові Бога-Творця. Її не може знищити ніщо, проте саме вона може подолати навіть смерть!» – наголосив проповідник.

Після обіду учасники з'їзду обговорили органі-

Греко-католики Болгарії вшанували мощі апостола Петра

У храмі Пресвятої Трійці м. Малко Трново (Болгарія) католики східного обряду вшанували мощі св. ап. Петра, які, на прохання о. Михала Шлахцяка, ОВ, привіз диякон Київської архієпархії Петро Токач.

Цікаво, що в цьому храмі знаходиться копія ікони Ченстоховської Богородиці, яку ми знаємо як ікону Белзької Богородиці. Вона вважається

криниці живої і вічної води... Нас тут збирала сама Мати Божа, яка сама стала першим храмом Святого Духа. Вона допомагає нам стати причасниками живої води – життя вічного».

У свою чергу, Апостольський нунцій розповів про нещодавню зустріч з Папою Франциском. «Я мав нагоду бачити Святого Отця напередодні його від'їзду до Фатіми. І я знаю, що в своєму серці до Фатіми він повів так само і Україну», – сказав Високопреосвященний Клаудіо. Проповідник висловив певність, що Пресвята Діва не полишить свій люд і після того, як тридцять років тому відкрила у Грушеві двері майбутнього для українського народу.

У Василькові на Київщині освятили новозбудовану каплицю

Свято розпочалося з привітання єпископа наймолодшими парафіянами, а згодом парох о. Роман Романович запросив архієрея очолити Божественну Літургію та уділити архієрейське благословення.

У своїй проповіді владика Йосиф побажав, «щоб цей невеличкий храм став у Василькові овечою ерусалимською купіллю, куди кожний зміг би приходити, оздоровлюватися і віднаходити те, до чого прагне кожна людина, – бути щасливою в Бозі».

На завершення громада подякувала архієреєві та гостям-семінаристам з Київської Трьохсвятительської духовної семінарії, які своїм співом прикрашали Літургію, за чудове свято та побажала всім міцного здоров'я, довголіття та плідної праці у Христовому винограднику.

Прес-служба Київської архієпархії УГКЦ

заційні питання, ділилися досвідом, планували свою діяльність на наступний рік. В часі з'їзду було створено дві нові спільноти, обрано провідників, а також, зважаючи на збільшення кількості спільнот, було обрано координатора спільнот Житомирського протопресвітерату. Нею стала провідник спільноти при парафії святого Василя Великого міста Житомир Наталія Польовчук.

Завершили з'їзд молебнем до Пресвятої Богородиці.

Прес-служба Київської архієпархії

покровителькою єдності християн. Ця копія була подарована храму у 1907 році та коронована св. Іваном Павлом II у травні 2002 року.

Варто зазначити, що отці-воскресенці, до якого належить о. Михал Шлахцяк, опікуються греко-католиками в Болгарії з 1863 року.

Повідомив д-н Петро ТОКАЧ

Проша до Холмської Чудотворної ікони Богородиці

Ось уже третій рік поспіль Богородиця, прославлена у Холмській чудотворній іконі, збирає біля себе духовенство та вірних Луцького екзархату. Цьогоріч проща, яку очолив Преосвященний Йосафат Говера, екзарх Луцький, була присвячена молитві за мир в Україні.

Біля чудотворної ікони, яка знаходиться у Луцькому музеї волинської ікони, прочани молилися молебень до Пресвятої Богородиці, який у супроводі хору Цариці Миру Луцького василіянського монастиря відслужив Кир Йосафат. Під час проповіді Преосвященний владика зі скорботою згадав про війну на Сході України і про численних загиблих воїнів, які героїчно віддали та віддають своє життя за нас і нашу державу, і вкотре закликав до молитви за мир та єдність нашого народу.

Після молебню екзарх подякував отцям-дека-

Чорнобиль болем відлунує у людських серцях. У день трагічних роковин у церкві святої Варвари у Відні (Австрія) відбулася екуменічна панахида за упокій душ ліквідаторів та всіх жертв Чорнобильської катастрофи.

Очолити екуменічне богослужіння о. д-р Тарас Шагала, парох церкви святої Варвари. Богослужіння стало кульмінаційним пунктом вечора пам'яті про Чорнобильську катастрофу, в якому, крім української громади Відня та представників українського посольства в Австрії, взяли участь преосвященніший Франц Шарл, єпископ-помічник Віденської архієпархії, представники різних Цер-

У Перемишлі радилися церковні правники

Нещодавно в Митрополичих палатах Перемишко-Варшавської митрополії УГКЦ у м. Перемишлі відбулася чергова робоча зустріч експертів УГКЦ з церковного права. Першочерговим завданням було завершити роботу над документами канонічного характеру, які Канонічному відділу Патріаршої курії УГКЦ доручив Синод Єпископів УГКЦ від 2016 р., і які стануть також предметом вивчення найближчого засідання синодальних отців УГКЦ.

У другій половині зустрічі обговорювали опрацювання партикулярного права УГКЦ. Так, кожен із членів робочої групи, утвореної Блаженнішим Святославом, представив склад допоміжної групи, з якою буде працювати над дорученими темами, методологією власного дослідження, і презентував науковий матеріал, який допоможе у виконанні покладеного завдання.

Зустріч каноністів проходила під головуванням Архієпископа і Митрополита Євгена (Поповича),

У Фастові «Матері в молитві» молилися за мир

У місті Фастів, що на Київщині, відбулась зустріч спільнот «Матері в молитві» Білоцерківського протопресвітерату. Розпочали зустріч молитвою, яку очолював о. Віталій Марцинюк, парох храму у Фастові. Як розповів священник, особливо присутні матері молилися за мир в Україні, за дітей, які стоять на сторожі мирного неба, та за навернення грішників до Бога. «Молитва, знайомство, спілкування матерів – усе це послужило дружній духовній атмосфері та започаткувало тради-

нам, настоятелям монастирів, священникам, монахам та монахиням, усім вірним за цю спільну молитву. З особливою вдячністю звернувся він до адміністрації та працівників Волинського краєзнавчого музею та музею Волинської ікони за надану можливість помолитися біля чудотворної ікони. Спільна молитва завершилась молитовним гимном «Боже великий, єдиний!»

Прес-служба Луцького екзархату

У Відні вшанували ліквідаторів та всіх жертв Чорнобиля

ков та релігій, а також австрійського суспільства.

Під час інформаційно-концертної програми до присутніх промовляв д-р Володимир Шеремета, наголосивши, що «Церква є співвідповідальною за світ, в якому живемо...» А заступник посла України в Австрії Юрій Токарський подякував також за той вияв солідарності задля подолання медичних наслідків Чорнобильської катастрофи, який засвідчило австрійське суспільство та міжнародне співтовариство України від 1991 р. та до сьогодні.

У рамках вечора-пам'яті присутні мали можливість переглянути короткий фільм про Чорнобильську катастрофу та її соціально-екологічні наслідки, а також відеопрезентацію виставки «Чорнобильська катастрофа: 30 (+1) рік опісля – що далі?».

Екуменічне богослужіння та конференційна частина програми були збагачені прекрасним співом Віденського хору українських студентів.

Інформаційна служба Бюро УГКЦ з питань екології

голови Канонічного відділу Патріаршої курії УГКЦ. У робочих засіданнях також брали участь владика Теодор (Мартинюк), єпископ-помічник Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ, священнослужителі Роман Шафран, Андрій Танасійчук, Роман Дутчак, Олег Хортик, Ігор Галей, Олег Барбуляк, Роман Тереховський, Петро Павлице і п. Андрій Ханас.

Прес-служба Канонічного відділу Патріаршої курії

цію молитви матерів у ширшому колі», – зазначив він. У заході взяли участь вірні УГКЦ з парафій міст Біла Церква, Васильків та Фастів. Під час зустрічі до присутніх звернулася пані Ірина Аванесова з парафії святого Миколи Доброго УГКЦ на Подолі у Києві. Вона презентувала та ділилась досвідом життя спільноти «Матері в молитві» в Києві.

Прес-служба Київської архієпархії

ГЛАВА УГКЦ ПОБУВАВ В УГОРЩИНІ

Блаженніший Святослав, Глава УГКЦ, відвідав з робочим візитом Угорщину. На запрошення митрополита Угорської Греко-Католицької Церкви Филипа (Кочіша) він узяв участь у посвяченні митрополичої курії Угорської Греко-Католицької Церкви в Дебрецені.

Чин освячення Блаженніший Святослав звершив спільно з примасом Угорської Римо-Католицької Церкви кардиналом Петером Ердьо, митрополитом Гайдудорозької митрополії Филипом (Кочішем), єпархом Мішкольцької греко-католицької єпархії Атаназієм (Оросом) та апостольським адміністратором Ньїредьгазької єпархії отцем Авелем Сочкою.

У своєму слові Блаженніший Святослав привітав митрополита Филипа та угорське духовенство з цією історичною подією та подякував за сприяння в наданні духовної опіки для українців, які мешкають в Угорщині.

У рамках святкування відбулася зустріч Глави УГКЦ з Главою Римо-Католицької Церкви Угорщини кардиналом Ердьо, який запросив Блаженнішого Святослава з офіційним візитом відвідати Будапешт. Під час зустрічі сторони домовилися про надання всебічної душпастирської опіки усім вірним УГКЦ.

Департамент інформації УГКЦ

Довідка

Гайдудорозька єпархія була створена 1912 року цісарем Францом Йосифом I під тиском угорського уряду і затверджена Папою Пієм X. До складу її входило 162 парафії. Вірні Гайдудорозької єпархії – угорці східного обряду, переважно нащадки мадяризованих русинів-українців.

20 березня 2015 року Папа Римський Франциск підняв Угорську Греко-Католицьку Церкву до рангу митрополичої. Гайдудорозька єпархія стала архієпархією, Мішкольцький екзархат – єпархією і, крім того, створено ще одну єпархію в Ньїредьгазі шляхом виокремлення її з території дотеперішньої Гайдудорозької єпархії.

У БЕРШАДІ СПІЛЬНО СЛАВИЛИ ВОСКРЕСЛОГО ХРИСТА

З ініціативи Української Греко-Католицької Церкви в місті Бершадь, що на Вінниччині, відбувся другий міжконфесійний фестиваль «Великодні дзвони». В заході взяли участь віряни Української Греко-Католицької та Римо-Католицької Церков, християни-п'ятидесятники, євангельські християни-баптисти та учасники «Церкви живого Бога». Гаслом свята цьогоріч стали слова християнської пісні: «Серцем єдина, духом єдина, молисься Церква Христа».

Як розповів о. Михайло Будник, місцевий священник УГКЦ, цей фестиваль уже став місцем молитовної зустрічі віруючих: «Ми почувалися однією великою родиною Божих дітей. Завдяки спільним зустрічам і відкритості християн, наше місто Бершадь стало особливим християнським містом, адже тільки в Бершаді протестанти проводять збірку для будови греко-католицького храму, тільки тут священник Римо-Католицької Церкви ініціює створення громади УГКЦ в сусідньому місті, а парафіянка РКЦ в поємі розповідає про відновлення православного монастиря та працю православних священників», – зазначив душпастир.

Прес-служба Київської архієпархії

Мандруючи Інтернетом

СИН ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА ПОЛЬЩІ БЕАТИ ШИДЛО СТАНЕ СВЯЩЕНИКОМ

Тимофій Шидло, 25-річний син прем'єр-міністра Польщі Беати Шидло, готується стати католицьким священиком, – повідомляє Християнський портал КІРІОС з посиланням на СКГ та Dziennik Polski.

Священіччя свячення відбудуться в суботу, 27 травня. Свою першу Службу Божу пресвітер планує відслужити в рідному селі Пшечешині. Вся громада з 1150 осіб готується прийняти в цьому участь. Тимек – так називають його близькі та друзі – отримає відповідні подарунки від дирекції школи, пожежних і парафії. Свій подарунок, звичайно, підготувала також і мама, пані прем'єр-міністр. Уже в минулому році, під час рукоположення сина в диякона, вона сказала журналістам, що пишається ним. Отець Тимофій до кінця червня буде служити в парафії святого Андрія Апостола в Осіках. Заступник старости Марек Ясинський каже, що сина прем'єра там всі знають і поважають, бо багато що вказує на те, що буде дуже хорошим священиком.

Воно й не дивно, адже сім'я прем'єр-міністра Польщі дуже релігійна. Перш ніж Беата Шидло стала главою уряду, жителі Пшечешина бачили її щонеділі в костелі Ченстоховської Божої Матері. І разом з сином. Тимофій з дитинства прислужував міністрантом під час Меси. Брав участь в парафіяльному житті, навіть тоді, коли вже вчився у Краківської семінарії.

АРХЕОЛОГИ ВІДШУКАЛИ НЕВІДОМІ СТАРОДАВНІ ХРАМИ БІЛЯ ГАЛІЛЕЙСЬКОГО МОРЯ

Археологи, що біля Галілейського моря ведуть розкопки древнього міста Гіппос (Сусіта), виявили групу древніх храмів, що датуються кінцем п'ятого-початком шостого століття нашої ери, – повідомляє Християнський портал КІРІОС з посиланням на Седмицю та Christiantoday.

Велике греко-римське місто, що існувало в період з II-VII ст., стояло тут на схилах Голанських висот, що спускаються до Галілейського моря (озера Кіннерет). Раніше тут були знайдені руїни 5 візантійських церков, іудейські саркофаги, руїни театру, колони і залишки 2 водоводів. Сусіта – це єврейська і араміська назва стародавнього міста, яке спочатку називалося Антіохія Гіппос. У наші дні в англомовній літературі місто частіше називають Гіппос, а в івритом овній – Сусіта.

За словами Марка Шулера, директора розкопок, Гіппос був вельми жвавим і густонаселеним містом протягом декількох тисячоліть, але потім це місце разом з його храмами з якихось причин жителі покинули. На думку директора, це могло статися через настання епохи масового безвір'я, або тому, що якась із ранньохристиянських течій припинила своє існування.

ДОВЕДЕНО ІСНУВАННЯ ВАВИЛОНСЬКОЇ ВЕЖІ

На каналі The Smithsonian Channel, в документальній програмі «Таємниці», розповіли про появу нових дуже переконливих доказів того, що Вавилонська вежа, яка згадується в книзі Буття, що в Старому Завіті, дійсно існувала.

«Біблісти довго обговорювали, чи дійсно існувала Вавилонська вежа. Тепер чудова кам'яна табличка, якої на телебаченні ніколи раніше не показували, здається, вирішила це питання», – говорилось в журналі Smithsonian.

За словами Андрю Джорджа, професора історії Вавилону в Лондонському університеті, ця табличка, яка відноситься до 600 р до н.е., і належить до приватної колекції норвезького бізнесмена Мартіна Шейена, включає в себе найчіткіше зображення, з усіх знайдених раніше зображень Великого зіккурата Вавилону. Під час трансляції він також сказав, що ілюстрація подібна на пірамідоподібну структуру із зображенням короля Навуходоносора II, правителя Вавилону 605-562 рр до нашої ери.

Папа і коптський Патріарх підписали спільну декларацію і разом помолилися

На завершення зустрічі в коптській православної патріархії Папа Франциск і Патріарх Тавадрос II підписали спільну декларацію про продовження спільного шляху до повної євхаристійної та церковної єдності. Сторони зобов'язуються активно виступати за мир між народами і релігіями, боротися за соціальну справедливість, свідчити про свою віру перед обличчям сучасного світу. Церкви визнають дієвість Таїнства Хрищення в лоні громад одне одного і висловлюють послух Святому Писанню та сповіданню віри на Вселенських соборах в Нікеї, Константинополі та Ефесі.

Далі Папа Франциск відвідав коптський храм святих Петра і Павла, в якому 11 грудня минулого року вибух бомби ісламських терористів забрав життя 29 людей. У стінах церкви Святіший Отець помолився разом з коптською Патріархом і представниками інших християнських конфесій Єгипту. Спільній молитві передували піснеспіви на честь усіх мучеників – від святих Петра, Павла і Марка до сучасних подвижників. Після знака миру і молитви «Отче наш» глави Церков поклали вінок з білих троянд перед «Стіною мучеників», де були поховані жертви нападу, і запалили свічки.

Наприкінці дня Святіший Отець вирушив до резиденції апостольської нунціатури, де зустрівся з групою дітей із місцевої католицької школи. Після вечери Папа благословив на площі перед нунціатурою групу з 300 молодих людей, які прибули паломництвом з усієї країни на зустріч з Єпископом Риму.

Джерело: Радіо Ватикану

Трамп з великим нетерпінням чекає зустрічі з Папою Франциском

Президент США Дональд Трамп сказав на спільній з прем'єр-міністром Італії Паоло Джентілоні в Вашингтоні прес-конференції, що з великим нетерпінням чекає зустрічі з Папою Римським Франциском.

Трамп також підтвердив, що прилетить на саміт країн «Великої сімки», який відбудеться 26-27 травня в місті Таорміна на острові Сіцилія. «Я хочу сказати, що з великим нетерпінням очікую візит на Сіцилію в рамках G7, коли ми намагаємося співпрацювати не тільки в області безпеки, але також в науці, торгівлі, охороні здоров'я та технологіях», – заявив Трамп.

Паоло Джентілоні сказав, що весь світ очікує візиту Трампа для участі в саміті G7. На його думку, цей саміт стане демонстрацією єдності між лідерами «Великої сімки» щодо принципу вільних економік.

КМЦ нагадує: два попередні президенти США

Папі-емеритові Венедиктові XVI виповнилося 90 років

У Велику суботу 90 років тому, 16 квітня 1927 року, в маленькому баварському містечку Марктль-ам-Інн на півдні Німеччини, в родині офіцера поліції Йозефа Ратцінґера народився син, який того ж самого дня був охрищений та отримав ім'я Йозеф Алоїз. Через 78 років, 19 квітня 2005 року, його обрано Наступником святого Петра, і він узяв ім'я Венедикт XVI. Сьогодні він, передавши кермо Петрового човна своєму наступникові, присвятив решту свого життя молитві за Церкву, за кожного з нас.

Після закінчення семінарії у Фрайзінґу, 29 червня 1951 року Йозеф отримав священниче рукоположення. Через чверть сторіччя, 25 березня 1977 року, блаженний Папа Павло VI призначив професора богослов'я о. Йозефа Ратцінґера

скористалися подорожами до Італії на засідання «Великої сімки», щоб зустрітися з понтифіками: Барак Обама – з Венедиктом XVI у 2009 році, а Джордж Буш – зі святим Іваном Павлом II у 2001 році.

Джерело: Risu

архиепископом Мюнхена і Фрайзінґа, 28 травня того ж року він прийняв єпископські свячення, а через місяць Папа підніс його до кардинальської гідності. 1981 року святий Іван Павло II призначив його префектом Конгреґації віровчення, яку він очолював до 2005 року, тобто до обрання на Наступника святого Петра.

Вже чотири роки проминуло відтоді, як тепер вже вислужений Папа зрікся Петрового служіння та пообіцяв безумовний послух і шану своєму наступникові, вірно дотримуючись свого слова. Папа Франциск також глибоко шанує свого попередника. Як і щороку, ввечері 12 квітня він відвідав Венедикта XVI, щоби скласти йому великодні побажання. Ці відвідини стали також нагодою привітати його із 90-річчям.

До монастиря Mater Ecclesiae у Ватикані на святкування ювілею 90-річчя Папи-емерита Венедикта XVI приїхали близько 50 гостей з його рідної Баварії, в тому числі старший брат Георг Ратцінґер. (Фото L'Osservatore Romano, Edward Pentin)

Немовля народилося із контрацептивом у руці

Американська мама Люсі Хеллейн народила малюка Декстера з контрацептивом у руці. Як повідомляє американське видання «The Metro», малюк з'явився на світ в одному з пологових будинків, тримаючи в руці внутрішньоматкову спіраль.

За словами мами дитини Люсі, ця спіраль була третьою. Дві перші виявилися більш ефективними, ніж ця. «Цю спіраль я поставила в серпні, а в грудні дізналася, що вагітна», – розповідає вона.

Жінка розповідає, що УЗД показало наявність дитини, але не показало наявність спіралі. Її лікар припустив, що вона випала. «Хоча Декстер і не був запланованою дитиною, моя сім'я і я відчуваємо себе дуже щасливими», – говорить вона.

Фотографії малюка, який тримає у руках контрацептив, облетіли весь світ і були перепоцнені десятки тисяч разів.

Археологи повідомляють про виявлення на території «Артеку» візантійської базилики VI століття

На території міжнародного дитячого центру «Артек» археологи виявили базилику VI століття. Про це повідомили в прес-службі «Артека».

«Під час археологічних досліджень на території «Артеку» виявлено унікальний історичний пам'ятник – фундамент візантійської базилики.

Вчені датують знахідку VI століттям нашої ери і називають її найціннішим християнським артефактом, виявленим у Криму за останній час», – заявив підконтрольний Кремлю директор «Артека» Олексій Каспржак.

«Там, де розташований храм, територія одночасно не буде забудовуватися. Буде прийняте рішення про доцільність музеєфікації об'єкта. Сюди прийдуть фахівці з консервації та реставрації. Храм буде вписаний в архітектуру території, підготовлений для експонування», – пообіцяла провідний науковий співробітник Інституту археології Російської академії наук Анна Мастікова.

Табір «Артек» було відкрито 16 червня 1925 роки як дитячий табір-санаторій Товариства Червоного Хреста РРФСР. Після анексії Криму Росією навесні 2014 року дитячий центр був переведений на баланс півострова, а потім став державною власністю Росії.

Джерело – RISU

Археологи знайшли найдавнішу в «чорній Африці» церкву

Британські археологи розкопали найдавнішу європейську будівлю на території «чорної Африки» – це церква на одному з островів Кабо-Верде, де у XV ст. португальці заснували перший форпост для торгівлі з континентом. За свідченнями дослідників, храм був зведений у 1470 році і суттєво розширений 1500-го, коли його покрили завезеною з Лісабона черепицею. Напрошу-

ється незаперечний висновок, що храм був католицьким, адже ученим вдалося відтворити план

будови, в тому числі ризниці, паперті і каплиці.

Найскладніше була влаштована східна частина, де стояв головний вівтар: її часто доводилося перебудовувати через зливові паводки. Також з'ясувалося, що, за первісним планом, церква була виконана у готичному стилі. Археологи також виявили надмогильні камені місцевої еліти.

Джерело – ТСН.

Мусульмани встановили хрест, щоби християни повернулися до Іраку

Група молодих мусульман з кварталу Ель-Арабі у Мосулі (Ірак) встановила хрест неподалік монастиря святого Георгія, запрошуючи таким чином християн повернутися до своїх

домівок, повідомляє «Bibliatodo Noticias». Один з організаторів акції – Бейсем аль-Таї – пояснив журналістам, що таким чином вони хочуть заохотити своїх сусідів-християн повернутися в рідні сторони, звідки вони втекли, рятуючись від бойовиків ІДІЛ. Він підкреслив, що, встановлюючи хрест, молоді мусульмани протиставляють себе ІДІЛ, прагнуть висловити свою солідарність із християнами і нагадують світові про звітства, які чинили і продовжують чинити терористи.

Аль-Таї очолює місцеву організацію «Ноїв ковчег», мета якої – мирне співіснування мусульман і християн. Він зазначив, що волонтери організації прагнуть відновити втрачену довіру християн, щоби християнські родини могли

повернутися додому, оскільки вони – «сіль Іраку». «Місто без християн – як їжа без смаку», – заявив Бейсем аль-Таї.

Християнський письменник Самер Ільяс, який живе в цьому регіоні, заявив, що це дуже похвальна ініціатива мусульманської молоді, адже в районі, де підняли хрест, раніше справді жило багато християн. Він зазначив, що місцеві християни «звикли до такого ставлення з боку братів-мусульман».

Мосул – місто на півночі Іраку, яке в червні 2014 захопили бойовики ІДІЛ. З жовтня 2016 року іракські війська ведуть операцію зі звільнення Мосула. Під контролем урядових військ уже перебуває значна частина міста, але бої ще тривають.

ШОТЛАНДІЯ: ЦИТАТУ З БІБЛІЇ ПРИРІВНЯЛИ ДО ОБРАЗИ ГЕЯ

Вуличний проповідник з Шотландії провів ніч у камері і пережив пів року судових розглядів після того, як процитував геєві уривок з книги Буття, повідомляє Християнський мегапортал invictory.com.

У липні 2016 року 42-річний Гордон Лармур роздавав листівки в центрі міста Ервін, що на заході Шотландії. Він займався цим регулярно протягом семи останніх років. Того дня повз нього проходила компанія молодих людей, один з яких запитав, як Бог ставиться до гомосексуалізму. Проповідник послався на книгу Буття і розповів про те, що Бог створив Адама і Єву і сказав їм плодитися та розмножуватися. Розмова відбулася в абсолютно мирній обстановці. Але вже через кілька хвилин проповідник був арештований поліцейськими і поміщений у камеру. Його звинуватили в погрозах та образливій поведінці, причиною яких нібито стала сексуальна орієнтація його співрозмовника.

Ніч проповідник провів у тюремній камері, а потім протягом пів року змушений був ходити на судові розгляди. Та все ж наприкінці січня 2017 року суд виправдав християнина за всіма пред'явленими йому звинуваченнями. «Я не можу зрозуміти, чому я був арештований... Це була якась надмірна реакція і марна трата часу для всіх. Поліція мене не вислухала. Вони стали на бік молодіжної людини, гомосексуаліста, і відразу почали зачитувати мені мої права», – розповів Гордон Лармур після оправдання в суді.

Він зазначив, що з перших хвилин поліцейські прагнули показати, що вони захищають меншість, і зайшли надто далеко в цьому прагненні. «Я хочу мати змогу розповідати людям про добре слово з Євангелія і думаю, що я повинен бути вільний у цьому. Я не висловлював свою власну думку – я цитував Біблію», – підкреслив Лармур.

Випадок з Лармуром викликав хвилю обурення серед християнських активістів, які заявили, що політкоректність утискує свободу слова. На допомогу проповідникові прийшли юристи з християнського центру правового захисту. Виконавчий директор центру Андреа Вільямс заявила, що справа проти Лармура не витримувала жодної критики, і привітала повне виправдання свого підзахисного.

БІЛЬШІСТЬ ЄВРОПЕЙЦІВ ВИСЛОВИЛИСЯ

ЗА ВВЕДЕННЯ «ЗАБОРОНИ НА МУСУЛЬМАН»

Опитування громадської думки, проведеної «Chatham House», виявило, що 55% мешканців 10 європейських держав виступають за введення так званої «заборони на мусульман» – заборони мусульманської імміграції до Європи. Це опитування провели ще до того, як Дональд Трамп підписав указ про заборону на в'їзд громадян з семи мусульманських країн до США, повідомляє MIGnews.

В опитуванні взяло участь 10.000 осіб. Лише 20% виступили проти такої заборони, а 25% не змогли сформулювати своє ставлення до цієї проблеми. Заборону підтримали 71% опитаних в Польщі, 65% – в Австрії, 53% – в Німеччині, 51% – в Італії. У Великобританії підтримали заборону 47%. У жодній з країн проти заборони не виступило більше 32%.

Опитування підтвердило висновки раніше проведених досліджень, згідно з якими, європейці негативно ставляться до мусульман. Проведене у 2016 році в десяти найбільших європейських країнах опитування «Pew» показало, що більшість населення – від 50% до 79% – ставиться до мусульман негативно.

Опитування показують, що опозиція мусульманській імміграції нині є позицією більшості населення ЄС. Незважаючи на це, європейські еліти все ж продовжують захищати політику «культури» і «взаємного збагачення культур». Далі за всіх пішла влада Німеччини: під прапором «боротьби з фальшивими новинами» і «пропагандою ненависті» в Німеччині вводиться фільтрація і цензура не лише стосовно основних ЗМІ, а й соціальних мереж. Кампанію цензури в інтернеті очолив особисто міністр юстиції Хайке Маас. Він вимагає від Facebook та Twitter видалення «ненависних постів» протягом 24 годин з моменту виявлення. За невиконання цієї вимоги депутати в бундестазі вимагають ввести штрафи в півмільйона євро.

Папа з журналістами: підсумки прощі до Фатіми й міжнародна панорама

(AP Photo/Alessandra TARANTINO)

Мир здобувається через діалог та пошану до інших. І саме діалогу з «Братством св. Пія X» – так званими левфевристами – стосувалося одне із запитань.

Папа відповів: «Я відкинув би будь-які прояви триумфалізму». Він зазначив, що ніякі документи з Конгрегації віровчення стосовно цього питання до нього ще не надходили. «Нині наші стосунки – братерські; минулого року я видав усім їхнім священикам диспенсацію, аби могли сповідати, а також певну форму юрисдикції щодо подруж. Але з деякого моменту їхні справи, що мають бути розв'язані Конгрегацією віровчення (наприклад, у випадках зловживань щодо неповнолітніх), розглядаються ватиканськими дикастеріями [тобто не Папою особисто]. Я маю добрі стосунки з архієпископом Фелле, спілкувався з ним кілька разів. Мені не подобається підганяти справи; треба роздумувати спокійно, не стояти на місці,

й тоді побачимо. Для мене це не питання переможців і переможених... Це проблема братів, які повинні прямувати разом, шукаючи відповідні формули для того, щоб чинити чергові кроки вперед».

У світлі 500-річчя Реформації журналісти не оминули теми діалогу з протестантами. Питання було поставлене так, що йшлося про «можливість спільного євхаристійного столу» з протестантами.

Згадавши Спільну декларацію 1999 року (про виправдання), свою минулорічну поїздку до Швеції та численні харитативні акції, Святіший Отець підсумував: «Теологи надалі вивчатимуть, а ми йдімо вперед у паломництві [віри]».

У світлі теми Марійних об'явлень Святішого Отця запитувано й про Меджугор'є – місце, яке викликає релігійний запал багатьох вірних. Франциск відповів, що жодне приватне об'явлення не належить до звичайного вчення Церкви. Аби розглядати

питання Меджугор'я, Папа Венедикт XVI свого часу скликав окрему комісію під проводом кардинала Руїні; сам Папа Франциск нещодавно призначав для цієї місії окремого посланця. Щодо комісії, скликаній Папою Венедиктом, Папа Франциск зазначив: їй сказано відділити початкові послання, які меджугорські візйонери отримали ще дітьми, і вивчити їх заново; натомість виражається недовіра щодо подальших об'явлень і послань. «Особисто я, – за-

значений цей єпископ, аби розглянути душпастирський аспект. Врешті, щось буде сказано». Особиста думка Папи Франциска – що сучасні «послання з Меджугор'я» цінності не мають.

Папу Франциска запитали про справу Мері Коллінз, яка нещодавно відмовилася від членства у Папській комісії захисту неповнолітніх. Свою відставку Мері Коллінз обґрунтувала розчаруванням через брак відповідної координації праць комісії з

уважив Святіший Отець, – більш ущипливий, я надаю перевагу Богородиці Діві, нашій Матері, а не Богородиці-телеграфістці, яка щодня в певну годину розсилає повідомлення. Мама Ісуса не така. Але, – додав він, – існує духовний і душпастирський аспект; люди прибувають туди й наворачуються, і це відбувається не за помахом чарівної палички: це люди, які зустрічають Бога та змінюють життя. І цього факту неможливо заперечити. Тож щоби зіставити ці дані з відповідями богословів, які пра-

іншими дикастеріями Римської курії.

«Мері Коллінз добре пояснила мені цю справу, – відповів Франциск. – Я розмовляв із нею, вона чудова жінка. Надалі працюватиме у формції священиків у цій галузі». Причиною сповільнення роботи комісії, пояснив Папа, стала напруженість її праці, бо ж чинено старання, аби в усіх дієцезіях світу існували моделі реагування на такі серйозні злочини. Доконечним стало залучити більше працівників до такої роботи. Святіший Отець

нагадав, що аби покращити розгляд цих справ, він скликав спеціальний апеляційний трибунал під головуванням архієпископа Чарльза Шіклуни. Додав, що жоден із виконавців таких злочинів не був помилуваний. «Мері Коллінз має рацію, але ми тільки наближалися, там накопичилося зо дві тисячі випадків, які чекають на висновок», – сказав Папа Франциск.

Останнє запитання стосувалося самої Португалії – «католицької Португалії», де запровадили легалізацію так званих «гомосексуальних подруж», вивели аборти з під кримінальної відповідальності, погодилися на евтаназію.

«Це проблема політики, а також католицького сумління, яке іноді не повністю згідне з приналежністю до Церкви. За цим стоїть брак доброї катехизи. Існують регіони, наприклад, в Італії та Латинській Америці, де багато католиків, а водночас часто зустрічаються антиклерикальні позиції, де є чимало затяжених ворогів духовенства. Я занепокоєний, але говорю про це зі священиками, що клерикалізм віддаляє людей. Клерикалізм – це лихо у Церкві», – зазначив Святіший Отець.

За матеріалами
Радіо Ватикану,
«Niedziela»

«Любіть ворогів ваших...»

(Закінчення, початок на 1-й стор.)

Спасибі, що допомагаєте нам досягти мети. Ви допомагаєте нам, навіть не підозрюючи цього. Я знаю, що вам незрозуміло, про що я говорю, але все ж я постаруюся пояснити. Були люди, до яких ми приходили додому, запрошуючи їх прийти до церкви. Це траплялося по три, по чотири, а іноді і по п'ять разів. Однак вони не приходили. Та це вдалося вам – залучити до церкви людей, які ні за яких інших умов ніколи б сюди не прийшли.

Скажу відверто... Зазвичай на вечірню службу в понеділок Страсного тижня приходять дуже мало людей. Але коли я прийшов сьогодні ввечері, церква була переповнена. Не було жодного вільного затишного куточка. Люди займали місця навколо святилища, сиділи на балконах... Дякую вам. Ми

дійсно вдячні вам за те, що ви допомагаєте наповнити наші церкви...

Ви розумієте, чому ми дякуємо вам? Ми не обманюємо. Священик, який стоїть на проповідальниці і проповідує, не може вам збрехати! Я кажу ще раз: спасибі! Спасибі вам за все, що ви зробили для нас, навіть не підозрюючи цього».

Після цього священнослужитель заговорив про те, чому християни люблять своїх ворогів.

«Друга частина послання, зверненого до вас, – продовжив священник – це те, що ми любимо вас. І цього, на жаль, ви взагалі не розумієте. Можливо, ви не повірите нам, коли ми говоримо, що дійсно вам вдячні. – Чому? Тому що це також вчення нашого Господа. Я хочу розповісти вам про Христа. Я хочу розповісти вам про те,

наскільки Він прекрасний.

Дивіться, що сказав Христос: якщо ви любите тих, хто любить вас, то вам не буде користі чи нагороди від Мене. Навіть бандити і злодії люблять тих, хто любить їх. Будь-яка банда любить своїх членів. Навіть наркодилери подобаються один одному і піклуються один про одного. Вірно? Тому і я хочу сказати вам, що якщо ви будете любити тих, що люблять вас, яка вам нагорода?.. А нам Господь наказує: «Любіть ворогів ваших» (Мт. 5, 46-44).

У нас, християн, немає ворогів; навпаки, інші люди ворогують з нами. Християнин не наживає зумисно ворогів, тому що у нас є заповідь любити всіх. Тому ми любимо вас, бо таке вчення нашого Бога – я повинен любити вас, що б мені ви не зробили. Тому повторюся: я дуже сильно люблю вас.

І наостанок хочу вам сказати: ми молимося за вас. Бо Той, Хто звелів нам любити вас, також сказав нам «благословляти тих, хто нас проклинає, і молитися за тих, хто нас кривдить» (Мт. 5, 44). Такими є побажання нашого люблячого Бога, і вони зобов'язують нас за вас молитися».

Свою промову о. Джордж закінчив так: «Незважаючи на весь біль, Церква сьогодні-

ні радіє, бо сьогоднішні оці загиблі – я не знаю зараз їх точної кількості – відвідають Великодню службу вже там. Вони радітимуть Богом. І вони моляться за нас. Через те нашому Богу нехай буде слава нині і навіки. Амінь».

о. Іван ГАЛІМУРКА

(Продовження теми
на стор. 9, 10)

(Закінчення, початок на 1-й стор.)

Заява Синоду Єпископів Києво-Галицького Верховного Архiepіскопства УГКЦ з приводу «об'явлень» с. Марії Баран, які поширює о. Антоній Григорій Планчак

Вищезгадані групи фахівців, виконуючи поставлене перед ними завдання, виявили в обох монастирях факти великого зловживання духовним саном, що призвело до шкідливих наслідків для духовного життя, психічного і фізичного здоров'я багатьох людей. Комісія не виявила жодних ознак того, що «об'явлення» чи «голоси» с. Марії Баран та інших сестер монастиря Введення в храм Пресвятої Богородиці мають надприродне походження. Натомість було стверджено, що ті, хто їх поширює, маніпулюють поняттями чернечого послуху та духовного проводу. Підтвердженням цих висновків є також дослідження, що не один раз проводилися упродовж останніх десяти років.

Тож прагнемо повідомити духовенство, монашество і мирян нашої Церкви, що ці «об'явлення» суперечать вірі та навчанням Церкви і монашій традиції. Застерігаємо всіх вірних від їх використання для особистого духовного життя чи передавання іншим.

Подаємо до загального відома, що с. Марія Баран і о. Антоній Григорій Планчак не можуть більше від імені Церкви надавати духовний провід вірним і розповсюджувати будь-які «об'явлення» чи «послання».

Вважаємо, що з боку церковної влади було б неприпустимим замовчувати ці зловживання. Від імені Української Греко-Католицької Церкви просимо пробачення у всіх тих, хто постраждав від обману «об'явлень» чи кому було завдано духовної кривди або шкоди психічному або фізичному здоров'ю.

Ближчим часом буде вжито низку заходів для впорядкування життя та діяльності цих двох монастирів відповідно до церковних законів і монашеских правил та надано необхідну допомогу богопосвяченим особам, які бажають провадити монаше життя, налагодити відповідну чернечу духовність і дисципліну.

Запевняємо всіх, що ті кроки, які церковна влада зробила чи робить щодо згаданих монастирів, спрямовані на добро і захист людської гідності як членів самих монашеских спільнот, так і тих, що звертатимуться до цих богопосвячених інституцій по духовний провід.

Закликаємо вірних до молитви за згадані монастирі, що переживають ці труднощі, за Боже благословення для всіх, хто пов'язаний із ними, за благодать Святого Духа для подальшого розвитку східного чернецтва в нашій Церкві.

Від імені Синоду Єпископів Києво-Галицького Верховного Архiepіскопства УГКЦ

† СВЯТОСЛАВ

Дано в Києві, при Патріаршому соборі Воскресіння Христового, у день святого ісповідника Мартина, Папи Римського, 27 квітня 2017 року Божого

Слово до владоможців, або...

Наскільки ті, кому ми доручаємо долю нашого народу, справді є богобоязливими людьми?

Згідно з інформацією, яку подають євангелісти, Ісус Христос народився у Вифлеємі, місті Давидовому. Дитинство і молоді роки провів у Назареті, у Галилеї. На початку свого проповідування перебував у Капернаумі. За три роки публічного життя відвідав багато місцевостей у різних околицях Палестини. Але дуже часто бував у Єрусалимі – центральному місті Ізраїлю, де знаходилася одна-єдина на Святу Землю святиня.

Місто Єрусалим було значно більше, ніж політичним чи адміністративним осередком. Це був релігійний центр. Кожна держава має свою столицю, і громадяни по-особливому ставляться до цієї столиці, однак сприйняття Єрусалима з боку ізраїльтян було дещо інакшим, більш трепетним (Його можна зрозуміти, тільки читаючи Біблію). Єрусалим для ізраїльтян був місцем, де вони знаходили Бога в неповторний спосіб, це було для них, у повному значенні того слова, святе місто.

Ісус Христос, як вочлочений Божий Син і вірцевий син свого народу, поділяв це особливе сприйняття Єрусалима. У тому місті звершилися Його смерть і воскресіння. Але ще перед цими спасенними подіями Ісус вказував на особливе значення Єрусалима. В Євангеліях, записаних святим Лукою (пор. 19, 41-44) і святим Матеєм (пор. 23, 37-39), знаходимо опис почуттів, які в Христа викликав тільки погляд на Єрусалим з Оливної гори. Він плакав над містом, яке заперечило своє особливе призначення.

Згадує про таке особливе сприйняття Єрусалима саме Ісусом Христом, бо вважаю надзвичайно важливою в нашому житті релігійність громадянина. Зв'язок нашого Спасителя з Єрусалимом можна

беззастережно застосувати до кожної людини, до кожного громадянина, який вірить у Бога.

Погляньмо на нашу рідну країну – Україну. Українців назавгал можна описати як побожний, релігійний народ. Ми будуємо храми, молимося, стараємося виконувати Божу волю... Однак згадаймо такий момент: Ісус гірко плакав над Єрусалимом, шкодував, що це святе місто, яке мало прийняти Його як Спасителя світу, у критичний час зреклося Його, видаючи на смерть. Якою насправді є наша релігійність?

Автор цих рядків упевнений, що як серед пересічних громадян, так само і серед носіїв влади є певне число віруючих людей. Але наскільки ті, кому ми доручаємо долю нашого народу, справді є богобоязливими людьми? Наскільки вірність релігійним переконанням контролює людське життя? Бо відбуваються події, які зроджують небезпідставні сумніви щодо щирості релігійних переконань.

Хотів би зауважити, що я не беруся стати суддею: як немічна людина, не знаю, що діється в душах людей, котрі живуть поруч. Проте поведінка деяких представників влади змушує задуматися.

Щойно минули Великодні свята. У багатьох містах можна було спостерігати дивну картину: під час богослужінь у храмах несподівано з'являлися деякі наші можновладці в супроводі фотографів і через кілька хвилин зникали, щоб «відвідати» інші церкви, приналежні, можливо, до різних конфесій. На таке лихо вже давно звертали увагу, але нічого не змінилося.

Що вже говорити про передвиборчий час? Кандидати в депутати на різних рівнях починають активно з'являтися у храмах, зазвичай не з порожніми

руками. Вдячні душпастирі велегласно їм дякують. Пересічні учасники богослужінь, які таких добродіїв ніколи перед тим не бачили, також їм гаряче дякують і заявляють про політичну прихильність до них.

Спадає на думку приклад однієї такої ситуації, яка сталася на Львівщині. Разом із новим «молільником» до храму під'їхала вантажівка, з якої робітники вивантажили будівельні матеріали. Отець-парох уподібнився до Золотоустого у своїй подяці. Однак наступного дня після виборів, коли ще сонце не зійшло, та сама машина і ті самі робітники весь «подарований на Боже» будівельний матеріал кудись забрали.

Такі події не повинні траплятися. Вони компрометують і висміюють високопосадовців. Віруючі особи, які займають відповідальні посади, – байдуже, чи вони вибрані, чи призначені, – повинні дуже серйозно ставитися до своїх обов'язків і вважати власні релігійні переконання справжнім натхненням для виконання завдань. Взірцем для них повинен бути сам Ісус Христос.

Не може бути й сумніву, що якби носії влади із щирим релігійним переконанням взялися до своєї роботи, то процес перевиховання нашого народу, який розпочався на Майдані, відбувався б набагато швидше, як дотепер. А своїм прикладом вони б стали прекрасним заохоченням для пересічних громадян.

Підсумую вищевикладені думки кількома словами: майбутній розвиток нашої держави перебуває в прямій залежності від інтенсивності наших релігійних переконань.

† Любомир

www.pravda.com.ua

То хто ж такі копти і що спільного у нас із ними?

1. Спільнота, заснована св. Марком.

Слово «копт» походить від давньоєгипетського слова, яке описує людину з Єгипту. Копти пов'язують заснування своєї Церкви з місіонерськими подорожами святого Марка у 42 році. Згідно з традицією, св. Марко провів свої останні дні в Александрії, що згодом стала столицею Єгипту, а завдяки грецьким впливам – центром знань і культури в середземноморському світі. Перші послідовники євангеліста Марка – місцеві єгиптяни, відомі як копти. Народ отримав свою назву від мови, якою говорив. Це була остання збережена форма давньоєгипетської мови.

2. Копти: православні та католики.

Коптська Православна Церква (як і решта давньосхідних Церков) визнає рішення лише перших трьох Вселенських Соборів; вона не належить до числа помісних Православних Церков

(візантійської традиції); так само вона не перебуває у євхаристійній єдності з Католицькою Церквою. Коптська Православна Церква має, натомість, євхаристійний зв'язок із Вірменською Церквою, Сирійською Православною Церквою та іншими Східними Церквами. Коптська Православна Церква є автокефальною (власна незалежна Церква). Вона має послідовників серед єгипетських емігрантів в інших країнах Африки та по всьому світі, включно зі США, і «дочірні Церкви» в Ефіопії та Еритреї. Коптські православні християни користуються юліанським календарем. Сьогодні центром Коптської

Пропонуємо познайомитися з однією з найстарших християнських громад у світі.

Православної Церкви є собор св. Марка у Каїрі, хоча символічним центром коптського християнського життя залишається Александрія.

Коптська Католицька Церква – одна зі східно-католицьких Церков, що дотримується коптського обряду, який має своє джерело в александрійській літургійній традиції. Спільнота виникла внаслідок укладення унії з Римом частини Коптської Православної Церкви. Коптська мова, що використовує грецький алфавіт, залишається офіційною літургійною мовою Церкви. Протягом століть вона почала поступово витіснятися арабською – рідною мовою

сучасного Єгипту. Коптську Католицьку Церкву очолює патріарх, який підпорядковується Папі Римському. Коптські католики мають свій власний літургійний обряд і надалі послуговуються коптською мовою для літургії. Коптська Католицька Церква також підкреслює свій зв'язок із особою св. Марка і Александрією, але сьогодні центром вважається собор Пресвятої Богородиці Єгипту у місті Наср, що в передмісті Каїра.

(Продовження на 10 стор.)

За матеріалами CREDO підготував Богдан ЯРОВИЙ

Тридцять питань до кардинала Йозефа Ратцінґера про магію та окультизм

Після переставлення святого Папи Івана Павла II найвищий титул у Церкві перейняв кардинал Йозеф Ратцінґер, блискучий богослов і науковець. Але задовго до свого понтифікату кардинал Ратцінґер дав широке інтерв'ю італійському журналу «Una voce grida...», у якому широко розкрив проблему магії та окультизму, якими частенько захоплюються наші вірні. А те, що згодом кардинал Ратцінґер став Папою, лише потверджує важливість цих слів, адже вони походять із уст найвищого достойника Церкви. І хоча вони були озвучені ще у березні 1999 року, їх актуальність не втрачається до сьогодні, адже у боротьбі з дияволом, яка триває постійно, ми усі потребуємо авторитетної науки.

(Закінчення, початок у «Меті» число 4135, квітень 2017 р. Божого)

але складає важливе рішення для нашого сьогоднішнього життя, що це конкретний і реалістичний акт.

– Чи існує певна межа, перейшовши яку, людина, що присвятила себе магії, не може повернутися назад?

– На це питання важко відповісти. Якщо хтось увійшов у те, що Господь називає «гріхом проти Святого Духа», повстав проти Бога і хулив Дух Божий, перекрутивши свій дух і відкрившись на дію демона, ймовірно, тут і знаходиться те, на що Господь вказує як на точку неповернення. Але ми зі свого боку не можемо судити про це. Слід завжди пам'ятати, що є надія на навернення. Зрозуміло, що для того, хто увійшов до світу окультизму, потрібне радикальне навернення, здійснити яке він зможе лише з великою допомогою Святого Духа і молитов усієї церковної спільноти, що бажає допомогти цим людям повернутися до Бога. Отже, потрібно завжди сподіватися і робити все можливе для того, щоби благодати про Боже прощення і просвітлення для цих людей, і зробити їх відкритими до глибокого навернення. Після цього потрібне вигнання демона. Цей обряд, важливість якого християни деякий час не розуміли, сьогодні

отримує новий сенс і дуже конкретне значення тому, що йдеться про звільнення людей від демона, який через контакт з магією і окультизмом реально опанував ними.

– Отже, потрібні екзорцисти?

– Звичайно.

– Часто люди сприймають такі речі, але скаржаться на недостатність інформації з боку Церкви. Що можна ще зробити для інформування недосвідчених?

– Слід знайти нові форми апостольства. Подібне поширення окультизму – досить нове явище. Ще 10 років тому у нас навіть не було інформації з цього питання. Можливо, ми не були готові до цієї атаки і не підготували належним чином вірних. Мабуть, слід було підготувати коротку і зрозумілу інформацію. Ми повинні говорити про це також у катехизах для дорослих і в рамках постійного виховання кожного християнина.

– Ваше Високопреосвященство, процитуйте Вам деякі дані. В Італії на номер телефону, по якому можна дізнатися свій гороскоп, щорік надходить понад 10 мільйонів дзвінків. У тій же Італії на більш ніж 100 тисяч магів припадає менше 38-ми тисяч католицьких священників. Що

Ви відчуваєте, роздумуючи над такою реальністю?

– Це є знаком того, що ми знаходимося під загрозою глибокого поганства. Це – поганство, це – перекручення релігійного призначення людини. У цій фальшивій релігії, в якій, як я вже сказав, людина використовує або намагається використовувати надприродні сили, розміщений головний виклик справі євангелізації. Перед лицем поганства слід сповіщати визвольну Божу реальність. Ці практики претендують на те, щоб дати людині свободу. Вони пропонують владу, задоволення, обіцяють можливість жити повним життям. Насправді ж вони ведуть до жадливого рабства, яке може реально позбавити людяності. Це відомо також з дохристиянських релігій, які сіяли страх. Християнська звістка, з'явившись, принесла з собою не політичну свободу, як сказали б ми сьогодні, а звільнення від страху перед демонами. Сильніший за всіх лише Бог: це звістка, що реально звільнила світ. І навіть сьогодні в деяких ще неєвангелізованих частинах світу можна бачити, як боязнь перед демонами і магами створює атмосферу страху і застою.

То хто ж такі копти і що спільного у нас із ними?

3. Свого патріарха православні копти також називають «папою».

До поділу християнства на східне і західне патріарх Коптського престолу в Александрії вважався, з огляду на вік Церкви, «primus inter pares» (першим серед рівних). Вважається, що перший александрійський патріарх був висвячений самим святым Марком. Як і єпископ Риму, коптський православний патріарх протягом декількох поколінь іменувався «rarras» («отець»), тож і сьогодні патріарх носить звання папи. Папа Тавадрос II змінив на посаді папу Шенуду III після його смерті 2012 року. Єпископ Тавадрос був обраний сліпою дитиною з бюлетенів, що містили імена трьох кандидатів. Папа Фран-

(Закінчення, початок на стор 9)

циск вважає папу Тавадроса своїм братом у Христі.

4. Александрійська школа та давня монастирська традиція.

В Александрії виникла та розвивалася славетна богословська школа, саме там формулювалася християнська доктрина. Багато з ранніх Отців Церкви жили і навчалися в Александрії, що стала домішкою для численних грецьких філософів та юдейських вчених. Заснування школи в Александрії св. Єронім приписував св. Марку. Вона вважається першим в історії вищим християнським навчальним закладом. Крім теології, у школі вивчалися гуманітарні науки та математика. У бібліотеці зберігалися вирізьблені на дереві тексти для навчання сліпих, ще задовго до винаходу шрифту Брайля. Отці пустельники Єгипту започаткували аскетичну та чернечу традиції, з якої згодом черпали і св. Василій Великий, і св. Бенедикт.

5. Переслідування за віру.

Після Халкідонського Собору коптських православних християн переслідували візантійські православні, що вважали їх еретиками. Попри

тортури, ув'язнення та загрозу життю, коптські православні залишилися вірними своєму розумінню христології. З появою ісламу і після завоювання омейядами Єгипту велика частина населення зберегла традиції коптського християнства. Збільшення податків та обмежені можливості, що були ціною за стійкість у християнстві під ісламським пануванням, спонукали багатьох єгиптян прийняти іслам. Поступово Єгипет стає переважно мусульманською країною, і сьогодні копти становлять лише 10-20% населення. Зі зростанням ісламського мілітаризму копти (і православні, і католики) зазнали жорстоких переслідувань.

6. За останні три роки було скоєно 37 терактів проти коптських християн у Єгипті.

Німецька агенція KNA збрала деякі дані, починаючи з нульового відліку століття:

2 січня 2000 р. У Кошех (Верхній Єгипет, за 500 км від Каїру) мусульмани вбили 10 коптів. Також загинув один сповідник ісламу.

7 січня 2010 р. Перед катедрою в Наг Хаммаді після Пастирки невідомий зловмис-

ник застрелив сімох коптів і одного мусульманина.

31 грудня 2010 р. – 1 січня 2011 р. Бомби у храмі Аль-Кіддісі в Александрії. Загинули понад 20 осіб, поранено близько 100.

7 травня 2011 р.: атаки на три коптські храми, магазини та будинки в каїрському робітничому кварталі Імбаба; загинуло 10 осіб.

9 грудня 2011 р.: після мирного початку демонстрації коптів у Каїрі справа переросла у зіткнення; військово жорстоко розганяло демонстрантів, загинуло понад 20 осіб, переважно християн.

14 серпня 2013 р.: прибічники «Братів-мусульман» знищили 12 коптських храмів; повністю зруйновано і сплюндровано монастир у провінції аль-Мінья.

15 лютого 2015 р.: на узбережжі поблизу лівійського міста Сірте члени терористич-

ного угруповання «Ісламська держава» стягли голови 21 копту; записане відео убивства викладено в інтернеті.

Червень 2016 р.: у селі Аль-Баеда поблизу Александрії мусульмани зруйнували три будинки коптів; двоє християн були важко поранені.

11 грудня 2016 р.: замах на храм Петра і Павла і Каїрі, понад 20 убитих і 35 поранених.

9 квітня 2017 р.: замах на два коптські храми у Танка й Александрії; в сумі загинуло щонайменше 44 особи.

18 квітня 2017 р.: замах на контрольний пункт перед церквою св. Катерини на Синайському півострові; вбито одного поліцейського і трьох поранено.

І це тільки за три роки. А ними все не обмежується.

За матеріалами CREDO підготував Богдан ЯРОВИЙ

Неможливо діяти, якщо при кожному кроці можна потрапити в руки демона. Тому ми повинні проголошувати звільняючу силу звістки, що є лише один Бог, і що цей Бог є Любов, і Він любить нас, і має силу вести нас і дати нам справжню свободу, і що Своєю непереможною силою Він звільняє нас від цього рабства. Проте про це, на жаль, пам'ятають не всі. Багато хто бачить в релігії лише тяготи, те, що Бог далеко, що Його неможливо відчувати, і шукають легкої дороги й миттєвого задоволення, впадаючи, таким чином, у рабство. В наш час глибокої язичницької спокуси слід сповіщати Євангеліє у всій його простоті і величч як справжнє і єдине визволення.

– У Вашому житті священника, єпископа і кардинала чи доводилося Вам зустрічатися з постраждалими від магії?

– У моєму житті і житті людей, що оточували мене, ця реальність ніколи не була присутньою. Я чув кілька разів, як говорили про подібні випадки. А сьогодні чую звідусіль, як магія руйнує людські життя.

– Традиційна, фольклорна магія, типова для середземноморських країн, все ще зберігається в регіонах Італії. Чи можна вважати це нешкідливою практикою, чи основною її складовою є також участь демона?

– На зорі християнства в народі залишалися елементи магії, що зменшувалися у міру того, як поширювалася віра, проте небезпека повернення магії зберігалася. Це була небезпечна і недопустима присутність, але вона управлялася життям віри більшості. Тепер ми бачимо, що ці маленькі «пережитки», що здавалися нешкідливими, насправді зовсім не нешкідливі, і можуть стати сьогодні зачіпкою для нового сплеску окультизму в світі.

– Чи має значення той факт, що окультист вимагає гроші за свої послуги? Чи це не настільки важливо?

– Якби його праця була етично правильною, то він міг би вимагати оплати. Але оскільки його ремесло, як таке, має на увазі брехню і перекручення реальності, то наявність грошей є лише продовженням фундаментальної брехні, що лежить в основі. У цьому сенсі торгівля магією і «силами» робить видимим ще глибше перекручення. Духовні реалії не можуть бути оплачені, і справжній духовний досвід – це той, що подарував мені Христос, я можу отримати його лише своїм наверненням, своїм духовним «виходом». Отже, необхідно допомагати знайти дорогу до навернення людям, які потрапили в сіті окультизму, пропонуючи їм своє спілкування; треба вести їх до віри і допомогти їм встати на шлях істини; крім того, допомогти їм – якщо умови дозволяють – вдатися до екзорцизму, який здійснюють священники з дозволу свого єпископа.

– Трансцендентальна медитація і йога – особливо йога – також мають окультистну основу. Більше того, вищій рівень йоги передбачає, як стверджують священні книги цієї «філософії», контакт зі світом духів і надбання магичних сил. Чи існує зв'язок між поширенням східних релігій і сучасним сплеском окультизму?

– Поза сумнівом, зв'язок існує. По-

ширення цих східних релігій рухається в декількох напрямках. Є йога, що є своєрідною гімнастикою; вона пропонує декілька елементів, які можуть допомогти розслабити тіло. Прекрасно, якщо йога справді зведена лише до гімнастики; її навіть можна прийняти – в тому випадку, якщо рухи мають виключно фізичний сенс. Але вона має бути реально зведена. Повторюю, до чистих вправ фізичної релаксації, вільних від будь-якого ідеологічного елемента. У цьому пункті слід бути дуже уважним, щоби не ввести у фізичну підготовку певне бачення людини, світу, стосунків між людиною і Богом. Це очищення ідей, несумісних із християнським життям, можна порівняти, наприклад, з «розвінчанням» язичницьких традицій про створення світу, здійснене в першій главі Книги Буття, де сонце і місяць – великі міфічні божества – зведені до «світил», створених Богом, світил, що відображають світло Боже, допомагають нам уявити справжнє Світло, Творця світла. Так само у випадку йоги й іншої східної техніки необхідна трансформація та радикальна зміна, яка реально видаляє будь-які претензії на ідеологію. Як тільки з'являються елементи, що претендують привести до «містики», вони стають інструментами, що ведуть у помилковому напрямку.

– Ця трансформація мала місце?

– В основному, ні. Але взагалі, можливо, що хтось намагався виключити релігійні й ідеологічні елементи, залишаючи лише практичні в якості чисто фізичних вправ. Цього не можна виключити.

– Чи може існувати якась «християнська йога»?

– Вже в тому, що вона називається «християнська йога», присутня ідеологія, і вона здається якоюсь релігією, – це мені дуже не подобається. В той час, як на чисто фізичному плані, повторюю, деякі елементи могли би навіть допомогти, слід бути дуже уважними стосовно ідеологічного контексту, який робить цю йогу частиною майже містичної сили. Ризик є в тому, що йога стає автономним методом «спокутування», позбавленого справжньої зустрічі між Богом і людською особою. І в цьому випадку ми вже знаходимося в трансцендентному. Це правда, що і в християнській молитві положення тіла має своє значення, виражаючи внутрішній настрій, що зустрічаємо також і в Літургії. Але в йозі рухи тіла мають інший внутрішній сенс стосунків із Богом, які не є такими, як у християнській Літургії. Потрібна максимальна обережність, оскільки за цими тілесними елементами криється концепція буття як взаємин між тілом і душею, так і між людиною, світом і Богом.

– Як Ви вважаєте, чи законне навчання з боку священників трансцендентальної медитації і йоги в католицьких церквах і чернечих спільнотах?

– Мені це здається дуже небезпечним, оскільки в цьому контексті ці практики пропонуються саме як щось релігійне.

– Чи можна поєднувати мантру з християнською молитвою?

– Мантра є молитвою, зверненою не до Бога, а до божеств, які є ідолами.

– У чому причина подібної недооцінки Христа і Церкви?

– Це глибоке питання, пов'язане з сучасною ситуацією в світі. Причин такої поведінки є безліч, і вони розвивалися протягом довгого часу, навіть якщо виявилися у всій своїй силі лише сьогодні. Мені здається, що головною причиною залишається все та ж, виявлена в третій главі Книги Буття, гордіня людини, яка хоче уподібнитися Богові і не бажає підкорятися Йому. За всім цим стоїть прагнення управляти Богом, а не віддатися в Його руки.

– Урс Фон Бальтазар дає визначення трансцендентальної медитації як зради стосовно християнської віри. Ви згодні з цим твердженням?

– Так. Тому що Трансцендентний Бог, який покликав мене і любить мене, деформується в якийсь трансцендентальний вимір буття. Вважаю, що необхідно проводити чітку відмінність між Трансцендентним Богом і трансцендентальністю. Тоді як Трансцендентний – це Особа, яка створила мене, трансцендентальна – це вимір буття, а, отже, вона має на увазі філософію тотожності. Мета руху трансцендентальної медитації полягає в тому, щоби привести своїх послідовників до розчинення в тотожності, тобто вона повністю протирічить християнському баченню. Христос ототожнив Себе з нами і ввів нас таким чином у Своє Тіло, – але це зовсім інша тотожність, що здійснюється в любові, в якій тотожність завжди залишається особовою, тоді як трансцендентальна медитація спричиняє за собою повне занурення, «розчинення» особи в тотожності вищої істоти.

– Чого варті такі практики в духовному вираженні?

– Втрата віри і перекручення стосунків між людиною і Богом, а також глибока втрата орієнтації, оскільки людина врешті-решт заручається з брехнею.

– Як конкретно повинна виявлятися пошана до цих нехристиянських культур, твердо дотримуючись при цьому непорушних цінностей християнської віри?

– Пошану слід проявляти, перш за все, до людей. Як говорить святий Августин, слід любити грішника, а не гріх. Ми повинні завжди бачити в людині, що впала в ці гріхи, особу, створену і покликану Богом, яка намагалася, в певному значенні, досягти божественної реальності, щоби знайти відповідь на своє бажання піднятися. Крім того, слід дотримуватися певних пересторог, на які я вже вказував, пояснюючи, що ці реальності є руйнівними і протирічать не лише християнській вірі, але також істині самої людської істоти.

– Світ сьогодні кишить ясновидцями, які стверджують, що вони отримують послання від Бога і Божої Матері. Вони видають книги з цими посланнями, які, на перший погляд, відповідають християнській вірі і вченню Церкви. Але за цими посланнями у багатьох випадках стоїть техніка медіумів чи інші форми спиритизму. Як повинен поводитися християнин стосовно таких явищ?

– Мені здається, що витoki цього потоку послань лежать у тому, про що ми вже говорили, тобто в бажанні

набути безпосереднього божественного досвіду, не задовольнятися помірністю віри, але «вхопити» якомога ближче реальність Бога. Головним, істотним моментом тут є ввірення себе Господеві, довіра до Нього, який відкриває Себе у Своему слові і присутній в Церкві і в Таїнствах. Слід твердо стояти на цій дорозі, що дає досвід, відмінний від досвіду інших духовних доріг, і хай він важчий, але кінець-кінцем він набагато реальніший і приносить задоволення, оскільки він – істинний. Слід жити вірою в реальному житті Церкви і бути переконаним у тому, що Бог, як сказав святий Іван від Хреста, даючи Свого Сина, віддав нам усе, тому що Ісус є Його Слово, і до цього нічого додати: Бог не може дати нам більше, ніж Самого Себе у Своему Синіві. Необхідно по-справжньому віддатися в руки Сина і жити життям Церкви, нескінченно багатої тому, що Господь оточений святими, починаючи з Богородиці. І цей досвід можуть пережити всі. Віруючи в Бога, я не самотній на цій дорозі – мене супроводжує величезна кількість святих і віруючих усіх часів; так само я отримую відповідь на всі питання тому, що Церква жива і має живий голос, щоб говорити і сповіщати сьогодні Слово Господа як Слово, присутнє для мене і для нашого часу. І якщо жити цією реальністю з переконанням і радістю, не в пуритичному сенсі, але зі всім багатством і красою, яку вона дає, більше нічого не потрібно. Тобто людина повинна зробити вибір сама, своїм розумом, що для неї корисно, щоб не впадати в залежність від цих явищ.

– Деякі стверджують, що володіють текстом «таємниці Фатімської Божої Матері». Це можливо?

– Ні.

– Якщо за явищами і посланнями стоїть медіумічний феномен автоматичного письма чи інші форми екстрасенсорики – сьогодні у світі поширюється безліч книг з «посланнями» – чи можна із впевненістю нехтувати ними?

– Йдеться про медіумічні феномени, що не мають нічого спільного з християнською містикою.

– Серед різних відгалужень руху «New Age» є так звана «альтернативна медицина», в якій важливе місце займає пранотерапія. Дехто стверджує, що володіє флюїдами в руках, які можуть лікувати хворих, і приймають їх за харизму цілителя...

– Харизма цілителя проявляється, перш за все, в повній відсутності елементів магії і здійснюється у душі молитви. Зцілення, здійснені Господом і за Його дорученням апостолами, є вираженням молитви. Не використовуються духовні засоби і контексти, чужі вірі і розуму. Харизми, на відміну від сил і флюїдів, якими хваляться ці люди, підкоряються істині і силі Бога і не вводять інших елементів. Все інше – це вираження жадливого підземного світу, який, довгий час будучи прихованим, сьогодні знову, на хвилі неопоганства, виходить на поверхню.

ВАЖКІ ПИТАННЯ

ЯК КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА СТАВИТЬСЯ ДО ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ?

ПИТАННЯ: Як КЦ ставиться до штучного інтелекту? Чи вважає його «бомбою сповільненої дії»?

ВІДПОВІДЬ:

У чому полягає сенс життя? Ось деякі з відповідей, даних віртуальним асистентом одного з смартфонів: «Життя – початок і сила, яка підлягає специфічним якостям живих істот. Думаю, що це включає і мене!»; «Не знаю, але думаю, що для цього існує якийсь додаток»; і ось ще: «Всі досліді, проведені до цього часу, підказують, що це шоколад».

Не так давно інтернет вибухнув від новини про те, що знаменитий фізик-теоретик Стівен Хокінг висловив побоювання у зв'язку зі штучним інтелектом, який може спровокувати остаточну поразку людства. До речі, це його висловлювання практично збіглося з пленарною сесією Папської академії наук, в якій Хокінг брав участь: під час конференції Папа Франциск зустрівся зі знаменитим ученим.

«Розвиток повноцінного штучного інтелекту може означати кінець людської раси», – заявив Хокінг «Бі-бі-сі».

Вчений, що страждає важкою формою інвалідності (бічний аміотрофічний склероз), висловився так під час інтерв'ю, присвяченого новій системі комунікації, яка була розроблена для нього особисто «Intel» і «SwiftKey».

Висловивши задоволення фактом, що нова система використовує штучний інтелект для вивчення моделей його самовираження і для підказки слів, які він може використати, Хокінг усе ж заявив, що його серйозно турбує майбутнє людства перед обличчям систем штучного інтелекту: вони зможуть навчатися, пристосовуватися і розвиватися самостійно, досягаючи високих рівнів мислення, які перевершать саму людину. «Люди, обмежені повільною біологічною еволюцією, – сказав Хокінг, – не зможуть з ними змагатися і піддадуться заміні».

Стівен Хокінг не єдиний, хто так бачить наше майбутнє. Інженер і підприємець Ілон Маск, який очолює компанію «SpaceX» і «X.com», стверджує, що нестримний розвиток штучного інтелекту – це «найбільша екзистенціальна загроза» для людства. І якщо наші мас-медіа відображають надії і побоювання сучасної культури, то ми не повинні дивуватися, що люди в цілому відчувають подібний страх. Зрештою, ми бачили, як «Google» створює самоврядні машини або як комп'ютер «Deer Blue» виграв в шахи у Гаррі Каспарова. Ми пам'ятаємо також «Штучний розум» Стівена Спілберга з його роботом, який відчайдушно шукає любові у людської матері. Ми пам'ятаємо сюжети численних фільмів, присвячених цьому феномену, і всі вони об'єднані однією темою: люди – під загрозою штучного розуму, з яким вони не в змозі впоратися.

Але звернемо увагу на одну річ: і Хокінг, і всі інші прихильники цієї ідеї висловлюють радикально помилкові судження про людину. Почнемо з того, що саме слово «інтелект» у тому сенсі, в якому вони його використовують, – поняття досить обмежене. Воно не бере до уваги дар благодаті, яка просвіщає людський інтелект, і те, що наша душа є суб'єктом людської свідомості і волі. Душа не «виробляється» батьками дитини: тільки Бог створює нематеріальну і безсмертну душу. У різних визначеннях розуму та інтелекту йдеться про здатність осягати і розуміти речі або розбиратися в нових і складних ситуаціях, про здатність пізнавати і застосовувати знання і вміння. Але подібні визначення охоплюють тільки культурний аспект інтелекту, не враховуючи таких вимірів, як досвід, пам'ять, мудрість, свобода судження, мотивація, почуття, захоплення і пристрасі. І це тільки деякі з властивостей, які включає пізнання і застосування навичок і знань.

Особливої згадки заслуговує тест Тьюрінга, популярний в будь-якій дискусії про штучний інтелект, перш за все тому, що, пропонуючи в 1950 році цей тест, він заявив, що не може прийняти ідею про Бога, що створює безсмертну душу, або таке бачення, згідно з яким, тільки люди наділені безсмертною душею. Під час цього тесту суддя сидить в одному приміщенні, а в двох інших розташовуються, відповідно, людина і машина, що володіє штучним інтелектом. Як машина, так і людина намагаються «переконати» суддю в тому, що саме вона або він є людиною. Тьюрінг задумав це

Про жінок Христових

Євангелисти, розповідаючи про проповідь Христом Доброї новини, коротко, проте дуже влучно звертають увагу і на жінок, які слідували за ним до Єрусалиму. Більше того, коли усі апостоли зі страху або через зневіру покинули самого Ісуса, який конав на хресті, жінки залишилися з Ним до кінця. Євангелист Марко навіть подає їхні імена, кажучи: «Між ними була Марія Магдалина, Марія, мати Якова Молодшого та Йосифа, і Саломія» (15, 40). Можемо собі тільки уявити велич любові тих жінок, які залишаються вірними Христові аж до смерті!

Однак неділя про мироносиць представляє нам ще більш могутню силу їхньої любові – любові, яка залишається вірною і по смерті. Отож, недільна євангелія розповідає нам про те, як наступного дня після суботи ось ті жінки, про яких згадає євангелист Марко, купивши пахощів, подалися пішки до гробу, де було покладено тіло Ісуса. Він звертає увагу, що жінки, на відміну від апостолів, не розмовляли між собою про те, що сталося, а найбільше переживали, хто їм відкотить камінь до гробу, який був дуже великий.

Вони йшли до гробу Ісуса, щоб віддати Йому останню шану і любов.

Так робили, зрештою, усі юдейські жінки, які, згідно зі звичаєм, намащували тіло покійника, бальзамуючи його таким чином. Робили це на спеціальному камені, який звався каменем намащування. Після такого намащення тіла пахощами його обвивали цілковито, разом з головою, білим полотном. Робили це не просто так. У стародавньому світі, коли не можна було так легко визначити, чи людина справді померла, а чи, може, переживає лише клінічну смерть, підказкою служило саме біле полотно, яким обвивали покійника: коли по певному часі відкривали гроб і бачили навпроти уст темну плямку, то це означало, що померлий дихає, а, отже, він перебуває у стані клінічної смерті. Далі справа переходила до рук лікаря. Коли ж не було цих ознак, то тіло намащували кілька разів, доки вони не висихало цілковито. Опісля висхлі кістки мили у воді, згадуючи при цьому покійного, і не завжди добрим словом. З цього звичаю і пішов вислів «перемивати» комусь «кістки».

Жінки-мироносиці поводитися по-іншому. Їхня турбота про відкочений камінь вирішилася відразу після того, коли вони побачили відкритий і порожній всередині гроб. Щойно увійшовши до гробу, вони почули голос ангела, який сказав їм: «Не жахайтеся! Ви шукаєте Ісуса Назарянина, розп'ятого? Він воскрес, Його нема тут. Ось місце, де Його були поклали. Але йдіть, скажіть Його учням та Петрові, що Він випередить вас у Галилеї: там Його побачите, як Він сказав вам» (Мк. 16, 6-7). І що цікаво – жінки поступають згідно з властивою їм жіночою поведінкою: вони втікають чимдуж від гробу і нікому нічого не говорять. Проте так тривало недовго, оскільки вони не могли стримати у собі побаченого й розповіли апостолам, які, очевидно, спочатку не йняли їм віри, думаючи, що тим щось померещилося в очах. Щойно потім Петро з Іваном самі побігли до гробу, щоби переконатися в тому, що жінки їм оповіли.

Читаючи цей євангельський фрагмент, я неодноразово запитував себе: чому саме жінок Христос удостоїв бути першими свідками Його воскресіння і поручив саме їм донести цю велику новину іншим? І, знаєте, до якого висновку я прийшов? Бо вони – жінки! Переконаний, що апостоли ще довго би розважали, піддавали сумнівам і критиці усі події своєю чоловічою логікою. А жінки – ні! Їм Бог дарував особливий спосіб пізнання світу! Вони його відчувають! І, можливо, ми б ніколи не довідалися усїєї правди про воскресіння Христове, якби не жінки-мироносиці, яких по правді, у переносному

значенні цього слова, можна назвати жінками Христовими! У критичну хвилину вони виявилися більш мужнішими за чоловіків: коли апостоли порозбігалися, жінки пішли за Христом до кінця і за те удостоїлися бути першими свідками його Воскресіння!

Віра жінок, сприйняття ними Бога є відмінною від віри чоловіків. Жінки відчувають любов Божу по-особливому. Недарма Церква не тільки тепер, але в усі часи носить більше жіноче обличчя. Добре це, чи ні – не тепер роздумувати. Скажу тільки те, що без жіночої віри образ Церкви був би неповноцінний! Жінка прививає дитині саме той перший образ Бога як люблячого батька. І він провадить дитину протягом цілого її життя, а особливо тоді, коли дитина впадає у навіть найтяжчі гріхи. Вона пам'ятає, що любов Божа є такою, яка кличе її піднятися і простувати далі. Якими ж потрібними у наш такий нелегкий і страшний час є саме жінка правдивої віри, яка постійно нагадує, що Бог є любов! (Ів. 4,8).

У християнській духовності різницю між чоловічою і жіночою вірою дуже добре видно на прикладі двох тропарів (пісень), присвячених мученикам чоловікам і мученицям жінкам, які

співаються у часі богослужіння. Ось текст тропаря мученикові-чоловікові: «Мученик Твій, Господи в стражданні своїм вінець нетлінний прийняв від Тебе, Бога нашого; маючи бо силу Твою, мучителів подолав, сокрушив і демонів немічні спокуси. Його молитвами спаси душі наші».

Як бачимо, автор цієї пісні звертає увагу більше на страждання, мужність і силу, яку Бог дарував чоловікові мученикові, щоб той, перенісши спокуси і страждання, з'єднався разом з Ним.

А ось пісня, яка присвячена мучениці-жінці: «Агниця Твоя, Ісусе, звизає гучним голосом: «Тебе, Жениху мій, люблю, і, Тебе шукаючи, страждаю, і співрозпинаюся, і співпогребаюся в хрищенні Твоєм, і страждаю Тебе ради, щоб царювати з Тобою, і вмираю за Тебе, щоб жити з Тобою; прийми ж мене, як жертву непорочну, що з любов'ю принесла себе в жертву Тобі». Її молитвами як Милостивий спаси душі наші».

Неозброєним оком видно, що основною темою цієї пісні є ось ця величезна жіноча любов до Бога, якою наскрізь пронизана та, яка терпить за Христа. Вона навіть називає Христа своїм женихом. Це допомагає їй переносити усі страждання! І задля цієї любові до Нього вона готова терпіти все, тільки щоб почуватися постійно любленою.

Після такої довгої розповіді у читача виникне логічне питання: «А який життєвий смисл цієї розповіді?» А ось у чому він полягає. Мені, як священику, доводиться досить часто зустрічати нещасних жінок і чоловіків. Причини нещастя є різні, проте головною причиною усіх їх є небажання зрозуміти, що очікування чоловіка і жінки є різними. Жінка є особливим Божим сотворінням. Вона готова на надзвичайно великі посвяти, на які чоловік ніколи не здатен. Єству жінки не так потрібні ваші гроші, секс, машини, діловитість, красномовні і мудрі речі, як постійне, щоденне (а, може, навіть щохвилинне) відчуття того, що її люблять! Любов є основним мотором життя жінки! І коли вона це відчує, вона готова покласти на вівтар не тільки своє життя, але і свою смерть!

Жінки-мироносиці є яскравим прикладом цієї ситуації. Любов Христа вони відчували своєю інтуїцією досить виразно. Саме тому вони залишилися Йому вірними до кінця. Але саме завдяки їм ми сьогодні знаємо, що наша віра не є марною, бо Христос воскрес із мертвих!

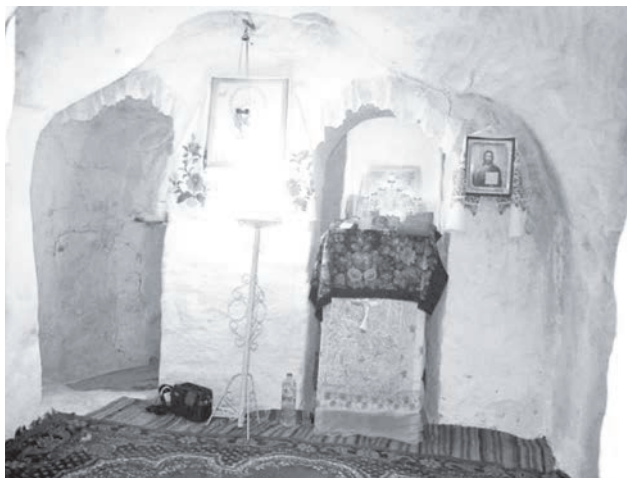
о. Юстин БОЙКО

На Вінниччині знайшли підпільну підземну церкву, про яку не знала радянська влада

У селі Яришів Могилів-Подільського району Вінницької області існує підземна церква. Побудували її у 1920-х роках минулого століття. Про це розповів місцевий священник Назарій Давидовський.

— Історія створення цієї церкви дуже цікава. Заснував її чернець Агафодор (Шумлянський) після того, як повернувся з Афону, — розповідає священник. — Є інформація, що Агафодора звали Андрієм, він з юності хотів жити на Афоні, і згодом це йому вдалося. Там він прийняв постриг і став Арсенієм. Але тамтешній клімат був дуже вологий для нього, тому загострилась хвороба ноги. Духівник Агафодора порадив йому повернутись додому: мовляв, тоді й нога не буде турбувати.

Так Агафодор опинився у Харкові, де й прийняв чернецтво і де його нарекли саме Агафодором.

До початку Другої Світової війни Агафодор правив у цій підпільній церкві, про яку знала обмежена кількість людей.

— Можливо, тому й зберігся цей храм, що радянська влада про нього не знала. Відвідував церкву Агафодор по ночах. Для необізнаних людей це

був просто погріб, в якому зберігався усілякий мотлох, — припускає священник. — А сам Агафодор у 1940-х роках перейшов служити духівником до черниць у село Галайківці Муровано-Куриловецького району. Храм досі діючий. В ньому щомісяця проводять богослужіння. Над ним звели невеликий будинок. Доглядає за церквою місцева жінка Ольга. Слідкує, щоб там було чисто, побілено, щоб доріжки були застелені тощо.

— Ця церква є унікальною. Я поки що не чув, щоб подібні десь існували в Україні, — запевняє о. Назарій Давидовський. — У Києво-Печерській лаврі є підземний храм, але він не є підпільним, бо заснований набагато раніше.

Коли було облаштовано церкву, точно невідомо. Перші згадки про неї датуються 1768 роком. Втім, є припущення, що цю п'ятикупольну церкву звели набагато раніше. Вона була побудована у вигляді зрубу з дубових брусів та обшальована тонкими дошками. Стояла на кам'яному фундаменті.

Джерело: «Релігія в Україні»

Кількість католиків зростає, священників — зменшується, — отака статистика

Цими днями побачили світ «Папський щорічник 2017» та «Щорічник статистики Церкви за 2015 рік», приготовані Центральним Бюро статистики Церкви.

«Annuario Pontificio» («Папський Щорічник») — це довідник, в якому можна знайти інформацію про Папу та Римську курію, кардиналів, різні інституції Апостольської Столиці, дипломатичну службу Святого Престолу, про всі церковні територіальні структури у світі й про ієрархію, як також про головних настоятелів чернечих Чинів і Згромаджень папського права. Так, з нього дізнаємося, що протягом 2016 року було створено чотири нові дієцезії, одну єпархію, два апостольські екзархати, один ординаріат, а один апостольський екзархат був піднесений до рівня єпархії.

Дані «Статистичного Щорічника», які стосуються 2015 року, дають змогу підкреслити важливі моменти присутності та діяльності Католицької Церкви в усьому світі. Цьогорічне видання, крім порівняння з попереднім роком, аналізує динаміку також за п'ятиріччя 2010-2015. Згідно із представленими даними, кількість католиків на планетарному рівні зросла від 1272 мільйонів у 2014 році до 1285 мільйонів у 2015 році, тобто, на 1%. Якщо ж посилатися на 2010 рік, то

зростання становить 7,4%. Ця кількість відповідає 17,7% населення землі. Згадане зростання не є рівномірним по континентах і відповідає існуючим демографічним тенденціям.

Щодо континентального розподілу, то, згідно з новими даними, 17,3% католиків проживають в Африці, 22,2% — в Європі, 49% — в Америці, 11% — в Азії, та понад пів відсотка — в Океанії.

Статистики за 2015 рік говорять про те, що станом на 31 грудня 2015 року кількість духовенства у світі становила 466215 осіб, між якими 5304 єпископи, 415656 священників та 45255 постійних дияконів. За п'ятиріччя між 2010-2015 роками кількість єпископів зросла приблизно на 4%. Зростання спричинене необхідністю відповісти на збільшення кількості вірних і стосується всіх континентів.

У 2015 році відзначено зменшення кількості священників у порівнянні з попереднім роком, перериваючи тенденцію зростання, зафіксовану протягом 2010-2014 років. Зменшення кількості священників між 2014 та 2015 роками становить 136 осіб і спричинена ситуацією в Європі, де їх кількість зменшилася на 2502, в той час, як на інших континентах відзначено зростання. Якщо порівнювати з 2010 роком, то кількість священників у світі зросла на 0,83%. Серед

них — 281,5 тисяча дієцезальних та 134 тисячі приналежних до чернечих інституцій. Європейські священники становлять 43% від загальної кількості.

Якщо взяти до уваги співвідношення кількості священників до кількості католиків, то в той час, як у 2010 році на одного священника припадало 2900 вірних, у 2015 році цей показник становить 3091. В Африці на одного священника припадає понад 5000 вірних, у Європі — 1600. Протягом аналізованого п'ятиріччя у світі майже на 15% зросла кількість постійних дияконів.

Незначне скорочення на загальному рівні відзначено серед ченців-несвящеників з довічними обітами: 54665 в 2010 році та 54229 — в 2015. Натомість більше, ніж на 7% зменшилася кількість черниць з довічними обітами: від 729935 в 2010 році до 670320 в 2015 році. Ситуація є різною, в залежності від континентів. Якщо в Африці відзначено зростання кількості черниць майже на 8%, то у Європі та Північній Америці — зменшення на 13,4% і 18% відповідно.

Протягом останніх років зменшується також кількість семінаристів, але й серед цих показників виняток становить Африка, де зафіксоване зростання на 7,7%. В загальносвітовому вимірі зростає кількість місіонерів-мирян та катехитів.

(Продовження, початок на 12 стор.)

випробування для того, щоб створювати машини, здатні переконати суддю. Для цього машини мали бути щонайменше на одному лінгвістичному рівні з людиною. Однак тест виявився недосконалим з різних точок зору. З одного боку, він не вловлює те, що не говориться, а мається на увазі, і думки, які ми самі не усвідомлюємо. Чи може мова сама по собі ловити безліч проявів людського інтелекту? А як же бути з іншими, невербальними його проявами? Наприклад, коли мова йде про те, щоб заспокоїти дитину, що плаче, дати пораду другові, обговорити твір мистецтва — і безліч інших здібностей, які залежать не тільки від вербальної мови. Тест Тьюрінга зосереджений, скоріше, на комунікації, що становить лише одне зі значень людського інтелекту.

Крім того: якщо мета створення машини, яка має штучний інтелект, — зробити її такою, щоб не можна було відрізнити її від людини, то вона неодмінно повинна робити помилки. Це визнавав і сам Тьюрінг: «Машини, запрограмовані для гри, — говорив він, — не намагалися б тоді давати правильні відповіді на арифметичні задачі. Вони б довільно робили помилки, розраховані на те, щоб заплутати суддю».

Захисники тесту Тьюрінга стверджують, що ознакою штучного інтелекту є не правильність, а спосіб відповіді: відповідь повинна показати, що був зрозумілий контекст бесіди. Але зазначимо таке: коли перед нами люди, які, незважаючи на наші зусилля, не в змозі нас зрозуміти, ми не можемо автоматично зробити висновок, що вони не є розумними людськими істотами — хоча, звичайно, і можемо звинуватити їх в дурості. Чи прагнемо ми до відтворення в машині штучної людської дурості? Про це, мабуть, варто згадати, коли ми намагаємося заповнити анкету в інтернеті або змушені розшифровувати незрозумілі значки, які прийшли поштою, замість нормальної відповіді.

Спробуємо розглянути дві можливості: 1) системи штучного інтелекту, які тільки імітують людський інтелект; 2) системи штучного інтелекту, які володіють розумом, але не ідентичним людському.

У першому випадку машина зі штучним інтелектом повинна сприйняти не тільки наші позитивні, сильні сторони, але і слабкості та помилки. Адже в усьому логічна і позбавлена емоцій машина не може перевершити людини. Наприклад, вміння машини обдурити суддю на тесті Тьюрінга якраз спонукало б його прийняти її за людину.

Однак така форма штучного інтелекту, яка володіє умінням брехати, маніпулювати, заплутувати або, більш того, злитися й образити, — не може перевищувати людини. Штучний інтелект, повністю ідентичний людському, — з його недоліками, та ще й позбавлений будь-якої надії і сенсу життя, — піддався б руйнуванню. Бездушна машина ніколи не може прагнути до Раю або до потаємних відносин з Богом. Досить згадати Мультивака з роману Айзека Азімова: він здобуває знання всього людства і навіть самосвідомість, але в кінці говорить: «Хочу померти».

Тепер розглянемо другий випадок: системи штучного інтелекту, які володіють розумом, але не ідентичним людському. Чи зможемо ми взагалі визнати розум, який не є людським? Як можна спроектувати нелюдський інтелект для машини, якщо перед нами немає ніяких прикладів такого інтелекту? Навіть якби вченим це вдалося, така машина залишалася б чужою людському досвіду і нездатна вступати в значимі інтерактивні відносини з людиною.

Яка, в кінцевому рахунку, мета створення альтернативного інтелекту? Можливо, прагнення відчути себе в якійсь мірі носіями творчої сили Бога? Чи якась форма ідопоклонства, оскільки ми хочемо створити щось, що буде відповідати нашим потребам? Чи просто людина настільки ізольована, що їй знадобилося створити штучного супутника? Будь-яка спроба вигнати Бога з життя людини марна, в результаті сама людина залишається на самоті. Побоювання Хокінга щодо штучного інтелекту дуже перебільшені: навіть якби машина володіла всіма чеснотами людства і жодною з його вад, вона не змогла би зруйнувати людство. Вона б не володіла егоїзмом і жадібністю людини, а мудрість і добродішність не поєднуються з руйнуванням життя.

Наші побоювання повинні в даному випадку стосуватися людей, а не машин. Якщо і переживати, то за їх розвиток, зростання і порятунок.

Людина є людиною не в силу свого інтелекту або корисності. Ми люди тому, що Бог нас любить, а ми можемо відповідати на цю любов. Тому дитина в материнській утробі — вже людина, незважаючи на відсутність інтелектуальних здібностей. Вона любима Богом, її душа створена за образом і подобою Бога. Ця душа нескінченно перевершує всякий інтелект. «Я — думаю, а, значить, я існую»: це висловлювання філософа не відображає суті людського життя. Вона набагато більша: «Я — любима, а, значить, я існую». Бог так полюбив людину, що людина існує. Чого не можна сказати про жодну систему штучного інтелекту.

Джерело: Радіо Ватикан

Актуальна тема

«І створив Бог людину на свій образ; на Божий образ створив її; чоловіком і жінкою створив їх. І благословив їх Бог, і сказав їм: «Будьте плідні й множтеся» (Бут. 1, 27-28).

ГЕНДЕР - НОВА ІДЕОЛОГІЯ РУЙНУЄ СІМ'Ю

(Закінчення, початок у попередньому числі «Мети» 1/129 за січень 2017 р.Б.)

У Німеччині наступним кроком до радикалізації є Баден-Вюртемберзький освітній план. Він передбачає: «Сексуальна орієнтація та акцептація сексуальної різноманітності повинні бути обов'язковими... як ключова тема в різних предметах та на різних навчальних рівнях». Акцептація означає, що учні повинні позитивно оцінювати ЛГБТТІП-спосіб життя і їм треба пропонувати його як опцію особистого життя (підтримка визнання своєї гомосексуальності).

У США Рада з питань народонаселення разом із Міжнародною федерацією планування сім'ї (IPPF) видала брошуру під заголовком IT'S ALL ONE («Це все одно»), в якій дітей та молодь спонукають до «безпечної сексуальної поведінки» самостимуляції, до сексу без любові та до сексуальних стосунків з багатьма партнерами.

Небезпеки від сексуалізації очевидні:

- Втрата дитинства.
- Руїнування почуття сорому.
- Поширення венеричних хвороб (у США 25 % дівчат-підлітків інфіковані захворюваннями, що передаються статевим шляхом).
- Зростання кількості ранніх вагітностей та абортів.

• Душевні травми та нездатність до сталого зв'язку через заохочення до невпорядкованого статевого життя.

- Вихолощення права батьків на виховання дітей
- Блокування взаємин з Богом.

З огляду на встановлені Конституцією зобов'язання держави захищати подружжя й сім'ю, катастрофічно низький рівень народжуваності та бажання більшості молодого покоління створити сім'ю (пор. дослідження, які видала компанія Шелл) школа мала б належно готувати дітей і підлітків до сімейного життя та вести просвітницьку роботу про безпеку ранніх сексуальних стосунків та негетеросексуального способу життя.

8. ОПІР ПРОТИ ГЕНДЕРИЗМУ

У багатьох європейських країнах зростає опір проти гендерної революції. Наведемо декілька прикладів:

Угорщина від 2012 року має християнську Конституцію, яка визначає подружжя як союз чоловіка і жінки та захищає життя від зачаття до природної смерті.

Польща від листопада 2015 року має консервативний християнський уряд, який докладає зусиль на захист сім'ї та людського життя від моменту зачаття.

У Франції в 2013 році виник масовий рух «Manif pour tous», який бореться за право дитини мати батька й матір, проти «гомоподружжя» та проти гендерного виховання в школі, нав'язаного державою.

У Норвегії комік Гаральд Ейя висміював парадокс зрівняння та брак науковості у дослідників гендеру, тож норвезький уряд не виділив коштів на гендерні дослідження.

У Швейцарії після публічних протестів було закрито Люцернський центр удосконалення сексуальної педагогіки.

У Росії парламент одноголосно постановив, що в школах не може проводитися ніяка пропаганда, яка знецінює сімейні цінності.

У Хорватії в 2013 році дві третини громадян висловилися на референдумі за те, щоб подружжя було зафіксоване в Конституції як союз чоловіка і жінки.

У Словаччині в червні 2014 року парламент за-

(Далі, у колонці, на стор.15)

Запитання до священика

ЛІТУРГІЙНО-ОБРЯДОВІ ЗАПИТАННЯ

Закінчення. На запитання з царини літургійно-обрядових питань відповідає о. Андрій Нагірняк на основі книжки «Про мораль, звичаї, обряди» (Львів: Свічадо, 2009) і рубрики «Запитання до священика», що існує на офіційній інтернет-сторінці УГКЦ — www.ugcc.org.ua.

98. В які дні вшановується пам'ять блаженних мучеників, беатифікованих Папою Іваном Павлом II? (Юрій)

– Пам'ять святих українських новомучеників (блаженних Омеяна Ковча, Миколая Чарнецького та ін.) святкуємо 27 червня, блаженного Теодора (Ромжі) – 1 листопада, блаженної Йоасафати (Гордашевської) – 20 листопада.

99. З якого віку, згідно з традицією УГКЦ, дітям можна приступати до сповіді та причастя? (Юрій)

– Питання причастя постає поряд з питанням хрещення та миропомазання. У західній і східній церковних традиціях виробилось правило уділяти святу тайну хрещення дітям майже одразу після народження (у східній традиції – після настання 40 днів).

Але щодо інших двох святих тайн, то між цими традиціями є відмінність. Якщо у нашій, східній, традиції ці таїнства становлять єдність (про єдність цих трьох святих тайн я вже писав), то в Римо-Католицькій Церкві існує практика роздільного прийняття їх у різні періоди життя християнина (після досягнення «віку розпізнання»). Зокрема, є традиція святкування Дня Першого святого Причастя. Дитина, досягнувши віку, в якому вона спроможна давати моральну оцінку своїм вчинкам (6-7 років), отримує відповідне підготування через катехизацію і вперше приступає до Сповіді, після якої вперше причащається.

У певний період в нашій Церк-

ві, під впливом латинського обряду, відмовились від традиції причастя немовлят і дітей віком до 6-7 років та прийняли традицію Першого причастя після Першої сповіді. Зараз, після того, як Синод єпископів Києво-Галицької Митрополії УГКЦ прийняв відповідне рішення, в нашій Церкві відновлено традицію причастя немовлят, а свято з нагоди першої сповіді називається «День Першої святої сповіді та Урочистого святого Причастя».

Тож відповідь на Ваше питання щодо віку прийняття святої Євхаристії проста – незалежно від віку особи, одразу після її хрещення та миропомазання. А до святої сповіді дитина може вперше приступати у віці 6-7

років.

100. Чи на Літургії передосвячених дарів причащаємось також і Крові Господньої? Якщо так, то коли чи як вино трансформується у Кров Господню? (Ігор)

Справді, Літургія передосвячених дарів є, по суті, Вечірню з роздаванням святого Причастя, агнець (літургійний хліб) для якого був освячений на Божественній Літургії в попередню неділю.

Згідно з літургійними приписами в нашій Церкві, як і в інших Церквах східної традиції, після освячення агнів для Літургії передосвячених дарів їх «напоювали» (змочували) Кров'ю Господньою. Частина православних богословів вважає, що таким чином все вино освячується зануренням освяченого агня, напоєного Кров'ю.

Все ж, оскільки це було пов'язане з ризиком (ще вогкий агнець міг почати псуватися), Замойський синод (1720 року) відмінив цю практику «напоєння» агня, хоч зараз в деяких храмах її відновлено.

Ще варто зазначити, що в будь-якому випадку (причащаючись лише Тілом чи і Тілом і Кров'ю) причащаємось цілого Христа та лучимось з Ним, стаємо, учасниками Його життя (Тіло і Кров означає цілу та живу особу). Тому впевнено можемо співати: «Благодаримо Тебе, Христе, Боже наш, що сподобив еси нас бути причасниками Твого пречистого Тіла та Твоєї чесної Крові, пролитої за весь світ, на відпущення гріхів – таїнства Твого промислу...»

2000-ЛІТНІ СУВОЇ ЗІ ЗГАДУВАННЯМ ХРИСТА ВІЯВИЛИСЯ СПРАВЖНІМИ

Колекція свинцевих пластин віком 2000 років, в написах на яких, як вважають вчені, міститься найперша згадка Ісуса Христа, була визнана справжньою в результаті хімічного аналізу, повідомляє британська газета «Metro». Опитаний РІА «Новости» експерт вважає, що тим самим підтверджено автентичність не тільки Євангелія, а й інших текстів про ранньохристиянські громади I-II століть нашої ери.

Пластини були знайдені в одній із печер у Йорданії в 2008 році. На одній зі свинцевих сторінок, скріплених дротями кільцями, вчені виявили, поряд з юдейськими та християнськими символами і написами на палеоівриті (давньоєврейській мові) зображення Ісуса Христа. Тоді ж низка дослідників, а також представники деяких християнських організацій, відмовилися визнавати пластини справжніми.

Тоді професори Роджер Вебб та Кріс Джейнес провели в університеті Суррея хімічний аналіз металу. Для порівняння вони взяли зразки давньоримського свинцю, знайденого в графстві Дорсет на південному заході Великобританії. Склад сплаву двох артефактів, як показало дослідження, є ідентичним. Ізотопний аналіз виключив варіант створення пластин у XX-XXI століттях, а корозія металу вказала на вік знахідки.

«Все це є дуже переконливим доказом того, що об'єкти є дуже старі віком, – в поєднанні з результатами вивчення тексту і (граматичних) конструкцій, які передбачають вік близько двох тисяч років», – наводить видання слова вчених.

У тексті на пластинах йдеться про те, що Ісус був членом єврейської секти, яка вважала своїм засновником ізраїльського царя Давида. У книгах Євангелія йдеться про те, що Ісус Христос був прямим нащадком цього правителя. З тексту також випливає, що члени секти здійснювали свої обряди в Єрусалимському храмі, де, як вони вважали, можна було побачити обличчя Бога.

о. Орест-Дмитро ВІЛЬЧИНСЬКИЙ

Обережно, секти!

(Продовження, початок у «Меті» № 7/116 за вересень 2015 р.)

70. Рунвірці та рідновірці обстоюють власну українську, а не запозичену віру. Чи не повернутися нам до віри наших предків, адже ми і далі зберігаємо поганські традиції і є такими собі недохристиянами?

— Коли заходить мова про повернення до «рідної української віри», то мусимо пам'ятати декілька речей. По-перше, самі прихильники такого повернення у дохристиянський час не можуть дійти згоди, якою ж насправді була та дохристиянська віра наших предків. Тут пропонують різноманітні концепції: від якоїсь форми монотеїзму до пантеїзму, дуалізму та політеїзму. По-друге, жодна з цих концепцій не відповідає реальним фактам, які нам відомі про поганські вірування давніх слов'ян. У своїх «реконструкціях» поганських вірувань давніх слов'ян неопогани спираються на твори, які сучасні славістика, етнологія, історія розглядають як фальсифікати. Зокрема, популярна серед неопоганських течій «Книга Велеса» не витримує фактичної перевірки ані даними археології, ані лінгвістики, ані етнології. Наприклад, у цьому творі стверджується, що слов'яни не приносили своїм богам людських жертв. Але це суперечить не тільки повідомленням арабських та слов'янських літописів, а й даним археології. Зокрема, кілька років тому виявлено залишки людських тіл у капищі в Пліснеську.

Крім того, неопогани часто люблять покликатися на твори російського академіка Рибаківа, який у 80-х роках ХХ століття за завданням ЦК КПРС розробив «реконструкт» мітології східних слов'ян, котрий уже від початку критикувала світова славістика як спробу сфальсифікувати мітологію давніх слов'ян і який у кінцевому результаті не витримав перевірки науковими фактами.

Сучасні дослідження у цій царині дають змогу говорити про поклоніння давніх слов'ян поганській «тріїці» найвищих божеств — Перун, Велес/Волос, Мокош, а також про почитання Мари/Марени і Ярила. Крім того, науковці виявили сліди почитання верховного бога — Сварога. Усі інші божества виявилися або фальсифікацією етнографів ХІХ та початку ХХ століття, або іменами згаданої шістки богів. Уже самі ці факти свідчать про штучність і невідповідність реальності сучасних неопоганських псевдореконструкцій.

Це дає підстави стверджувати, що насправді неопоганські рухи не закликають повернутися до дохристиянської віри слов'ян, а лише до прийняття власних, часто безглузких, вигадок їхніх відновлювачів, які не мають жодного підтвердження, а найголовніше — безперервності практикування поганської віри. Тому самі заклики «повернутися» до чогось, про що ми маємо дуже уривчасті дані, є повністю безглуздими.

Такі заклики не враховують простого факту, що сучасну українську культуру сформувало християнство. Тому наслідком відкинення християнства стало б і відкинення української культури. Така культурна революція мала б величезні непередбачувані результати, і зовсім не позитивні. Адже поняття моральності та етики сформоване під впливом власного християнських моральних імперативів та християнського розуміння гріха. Для поганства гріх — це не порушення морального закону, а порушення табу. Сьогоднішній моральний стан українського суспільства невітний, але якщо його позбавити і того незначного впливу християнської моралі, який усе ще є, то навіть страшно собі уявити наслідки такого акту.

Також не варто забувати, що поганство — це релігія страху, а не любові. У поганському світогляді людина віддана захцянкам і капризам своїх божеств, перебуває у постійному страхі перед непередбачуваністю долі та під її тягарем, нездатна змінити свого, богами приписаного фатуму. Міт про щасливе безхмарне поганство — тільки міт, без реального опертя на факти.

Без сумніву, і досі в українській традиційній культурі є елементи поганських вірувань, а також й обряди, уже позбавлені будь-якого сенсу. Але більшість елементів дохристиянської культури слов'янських народів, які перейняв український народ, не лише були прийняті християнством, але й у своїй суті християнізовані.

Приклад такої християнізації — реінтерпретація писанок, крашанок, обрядів Святого вечора тощо. Прикладом ж нехристиянізованих пережитків є традиція «працання з порогами», коли труною трічі вдаряють до порогу дому. Ці пережитки несуттєві та фрагментарні, і їх при мудрому душпастирюванні дуже легко усунути.

Набагато шкідливішим від залишків поганської обрядовості у нашій традиції є типовий середньовічний окультизм, бо

він — не пережиток поганства, а радше продукт викривленого сприйняття християнства. Це набагато більша проблема, яка усе ще чекає свого вирішення.

71. Учащення до ворожок і бабок — це поганський рудимент чи сектантська залежність?

— З одного боку, відвідування ворожок і бабок — це вияв рудиментів поганського менталітету. Свого часу ще Іван Франко звертав увагу, що в народному уявленні чорт фактично дуже відрізняється від християнського розуміння злого духа. Поганське розуміння вічних противників Перуна та Велеса у народній свідомості було перенесене на Бога й сатану. Це ж було зроблено і з функціями інших поганських божеств. Часто в народній уяві Бог сидить десь у раю (до речі, українське слово рай — також поганського походження, але християнські місіонери вивкористали його для означення Царства Божого, щоб наблизити поганським слов'янам проповідь християнства, що є класичним прикладом інкультурації християнської проповіді) і не цікавиться щоденним людським життям, лише час до часу втручається в нього із наміром покарати грішників, порушників божественного права. У народній уяві головна функція Бога — встановлювати справедливість, яку фактично сповняв у поганстві божок Перун і яку перенесли на християнського Бога Отця.

Чорта в українському фольклорі та народній культурі зображали таким собі кошлатим створінням із ратицями чи копитами, свинячим рилом, хвостом та рогами. Навіть сама назва «чорт» — один із титулів поганського божка Велеса — «той, що чортить, рие». А Велес, як відомо, відповідав за достаток, можливо, за здоров'я, магію. Саме такі функції народна уява часто приписує чортові, слугами якого і є ворожки, бабки, діди. Тому учащення до «чортових слуг» треба розглядати як рудимент поганства.

Утім, з іншого боку, якщо подивитися на клієнтів ворожок, ворожбитів, бабок, екстрасенсів, хіропрактиків і подібних «цілительів» та «пророків», то видно, що особи, які їх відвідують, витрачаючи шалені гроші, насправді залежні від своїх «добročинців». Більшість екзорцистів підтверджує, що відвідини сумнівних «пророків» і «цілительів» відкривають людину на вплив злого й часто навіть є причиною біснучатості.

(Далі — у наступних числах газети «Мета»)

(Продовження, початок — на 14 стор.)

боронив одностатеві «подружжя».

У Словенії референдум, проведений в грудні 2015 року, змусив відкликати парламентське рішення щодо впровадження одностатевих «подружжів».

У Німеччині на початку 2014 року 200 тис. громадян підписали петицію проти Баден-Вюртемберзького освітнього плану, що виховує дітей від першого класу сприйнятливими до «сексуальної різноманітності». Відтоді в багатьох федеральних землях знову й знову відбуваються демонстрації проти примусової сексуалізації молоді державою.

В Італії у 2016 році понад мільйон осіб вийшли на демонстрацію проти «гомоподружжів». Однак італійський уряд їх легалізував.

У Мексиці у вересні 2016 року на демонстрацію проти легалізації «гомоподружжів» вийшли сотні тисяч громадян. Досі вони змогли перешкодити цій легалізації.

Ці та багато інших рухів опору борються за сім'ю та за майбутнє прийдешніх поколінь. Вони захищають сім'ю від перетворення її в інституцію, незалежну від статі, побудовану на емоціях і позбавлену сенсу продовження роду. Вони борються проти розкладання базових структур людського існування: чоловіка і жінки, подружжя і сім'ї, батька й матері. Папа Франциск означив таке розкладання як «культурний імперіалізм». На початку жовтня 2016 року він сказав: «Великим ворогом подружжя є гендерна теорія. Сьогодні йде світова війна, спрямована на знищення сім'ї. Її ведуть не зброя, а ідеологічно колонізацію. Тому так важливо захистити сім'ю від цієї колонізації».

ЄПІСКОПИ ПРОТИ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕОЛОГІЇ

Зберігаючи вірність усьому тому, що сказано в Біблії про любов, подружжя, ставість і сім'ю, єпископські конференції Словаччини, Польщі, Португалії, Північної Італії, а також єпископ дієцезії Кур (Chur) у Швейцарії на початку 2014 року опублікували різкі пастирські послання проти гендерної ідеології. Вони пояснюють, що Бог кличе людину на високу дорогу любові і трактує подружню любов як аналогію Божої любові до людини. При цьому вони посилаються, зокрема, на енцикліки Папи Івана Павла II, який богослов'ям тіла висвітлював нові глибини змістовного щасливого життя.

21 грудня 2012 року Папа Бенедикт XVI у зверненні до Колегії кардиналів та Римської курії попереджав про «глибоку неправдивість гендерної теорії та закладену в ній антропологічну революцію». Він сказав: «Там, де свобода чинити перетворюється в свободу витворювати самого себе, неминує відбуватися заперечення самого Творця, і через це людина врешті втрачає свою гідність як Боже творіння, як Божий образ в суті свого буття. І стає очевидно, що там, де стається заперечення Бога, руйнується і гідність людини. Хто захищає Бога, захищає і людину».

ЩО РОБИТИ?

З цієї короткої інформації стає очевидним, що в наш час сексуальність стала основною мішенню атак, спрямованих проти особи та суспільства. Звідси висновок: хто не хоче, аби його підхопив і потягнув за собою руйнівний мейнстрім, має так поводитися з даром сексуальності, щоб його глибинне прагнення любові і життя досягнуло свою сповненість. Хто любить, той прагне, щоб любов тривала. Кожна дитина не бажає нічого сильніше, як тільки щоб її батьки залишалися поєднаними в любові. Кожна людина прагне знайти в сім'ї затишок та захищеність. Чи ми мали б відмовитися від цього Божого плану тільки тому, що він вимагає від нас задіяння усіх наших сил? Бог не лише дав нам Заповіді: Він дарує благодать, щоб ми могли їх виконати. Рішення боротися за подружжя і сім'ю є в наш час політичним чином, що дає позитивні результати для всього суспільства та для прийдешніх поколінь. Це рішення належить до свободи волі кожної особи. Ніхто не може нам у цьому зашкодити. Заборонити таке рішення не здатний жоден тоталітарний режим.

Хто так живе, не може нічого іншого, як тільки — включитися в суспільну боротьбу. Це неправда, що окрема людина сама не може нічого зробити. В історії це завжди одиниці, які приводять щось у рух. Існують незліченні ініціативи, спрямовані на захист життя, сім'ї та майбутніх поколінь. Є люди, які живуть вірою, відкриті на дію Святого Духа й отримують у молитві силу та орієнтування. Звісно, що це вимагає відваги та рішучості. Але життя стане чудовим і змістовним, коли ми боротимемося за добро і скажемо з Давидом: «Ця війна належить Господеві!» Будуймо наш дім на скелі. Цією скелею є Ісус Христос. Він є незнищенним джерелом нашої надії.

автор — Габрієла КУБІ,
(надруковано у Вид-ві «Мандрівець»)

ЖИТТЯ, ВРЯТОВАНІ МОЛИТВОЮ

На жаль, я почула тільки закінчення цієї радіорозповіді. А це означає лише те, що я достеменно не знаю: це було під Іловайськом, чи під Донецьким аеропортом, чи під Авдіївою, чи ще десь інакше... Та я знаю інше: це справді було. Було під час війни з незрозумілою назвою АТО. І ця розповідь настільки мене зворушила, що я хочу переповісти її читацькій аудиторії.

Після тривалих боїв з терористами та російськими окупантами вони втратили всю техніку. Нема їжі, нема води, в стрілецькій зброї, що за плечима, нема патронів... Їх живих – семеро, троє вбитих – своїх друзів-побратимів, є й поранені: той – з простреленим животом, тому відірвало ногу, той покалічений, той... той... Мобільний зв'язок заблокований – поза межами досяжності...

– Хлопці, не божеволіте! Ми не здаємося! Будемо молитися! Бо тільки одна молитва нас врятує! – закричав

один з живих. – Давайте всі вклякаємо на землю, руки – до неба: «Отче наш! Ти, що є на небесах...»

– Чому ви мовчите? Ви що, не розумієте, що нас врятує тільки Божа сила?!

– Я не вмю молитися, – каже, клячучи, один.

– І я не вмю...

– І я не вмю...

– Так, дивіться на небо!

Руки до неба! Усі повторюйте за мною: «Отче наш! Ти, що є на небесах, нехай святиться ім'я Твоє...». «Богородице Діво, радуйся, благодатна Маріє, Господь з Тобою...».

«Пі-пі-пі», – засигналив мобільний телефон.

– Хлопці, є сигнал! Ми врятовані! Ало! Ало!

Пропав сигнал...

– Так. Молимося далі: «Отче наш! Ти, що є на небесах...». «Богородице Діво, радуйся...».

«Пі-пі-пі», – знову засигналив мобільний телефон. І тільки-но стихала молитва, тільки-но мобільний зв'язок.

– Петю, бери мобілку, а ми всі молимося! Без перерви! Що б там не було! Молимося!

«Отче наш... Богородице Діво...», «Отче наш... Богородице Діво...», «Отче наш... Богородице Діво...»...

Усі, що голосно молились, бачили, як Петя здригнувся, коли появилася мобільний зв'язок, чули, як він прокричав у телефон координати, де вони знаходяться, повідомив про вбитих та поранених; бачили, як вимкнув телефон і приєднався до спільної молитви. «...але визволи нас від лукавого! Амінь».

І вже тепер, знеможені і розслаблені, попадали на землю і, вп'явшись очима в небо, безустанно лепетали молитву. Поранені теж дивились у небо – ворухити губами вже не могли. Тільки мертві – із заплющеними очима.

Почули гул машини. За ними приїхали. Забрали.

– Тільки-но повернусь додому живим – обов'язково навчу своїх дітей молитись, – думав про себе чи не кожен.

– Боже! Тільки допоможи повернутися додому живим! Марія ГОРБАЛЬ

30-річчя священства – о. Іван Мусів (14.05)

30-річчя священства – о. Микола Мисюк (14.05)

5-річчя священства – о. Володимир Манько (21.05)

5-річчя священства – о. Тарас Островський (24.05)

50-річчя уродин – о. Роман Височанський (01.05)

45-річчя уродин – о. Олександр Павлишин (02.05)

45-річчя уродин – о. Юрій Головоко (04.05)

45-річчя уродин – о. Миколай-Володимир Фредина (05.05)

35-річчя уродин – о. Андрій Сіданич (18.05)

ОТЦІ-ПУСТЕЛЬНИКИ СМІЮТЬСЯ

«Їж, отже, хліб весело...» (Пропов. 9, 7)

Один старець написав якось листа своєму співбратові. Запечатавши сувій воском, він пригадав щось, розпечатав його і зробив приписку: «Якщо не одержиш цього листа, то повідом мене, будь ласка, про це!»

Якось отця Феокріта запросив до себе один світський багач, аби показати свій сад.

– Бачиш ці кущі, отче? Я отримав їх з Антіпалей, і кожен з них мені обійшовся у триста динарів... А ці прекрасні дерева... Вони з Аттики. Я заплатив за кожне по три тисячі динарів. А поглянь на ці рідкісні квіти в вазонах – вони коштують по тридцять тисяч динарів кожен.

Тут старець перервав його і каже:

– Я задумуюся над тим, які дивні речі зробив би Господь Бог при створенні світу, будь у Нього стільки ж грошей, скільки у тебе!

Декілька старців обговорювали шкоду, яка заподіюється вином. Отець Арсеній з цього приводу висловився: «Найбільша шкода буває для того, хто п'є, аби забути: йому загрожує забути момент, коли слід би припинити пити».

Один чернець знайшов у печері на березі Червоного моря сувій папірусу, на якому його попередник вів щоденник. Серед іншого там було написано: «Понеділок: привести в порядок свої думки... Вівторок: відвідати єпископа... Серeda: відновити порядок у своїх думках».

Один чернець сказав старцеві:

– Я чув, що отець Філомен, якому вже понад вісімдесят років, вирішив написати спогади про своє життя. Що ти про це думаєш?

– Я думаю, що писати спогади про себе – це прекрасний спосіб сказати правду про інших.

Один старець запитує іншого:

– Як по-твоєму, брате, до чого краще прислухатися – до розуму чи до серця?

– До серця, – відповідає той.

– А чому?

– Бо серце вказує нам на наш борг, а розум підказує приводити ухилитися від його повернення.

Декілька світських людей прийшли до отця Сисоя.

– Ми тут проходили повз... – почали вони і надовго замовкли. Так нічого й не вимовивши, вони вирішили піти. Старець здивовано провів їх поглядом і каже:

– Наступного разу, коли проходите повз, то проходите, проходите...

ПРИТЧА ПРО НАШІ ПЛАНИ

до першого дерева і сказав: «Це міцне дерево; напевно, я зможу продати його теслі», – і почав його зрубувати. Дерево було щасливе, бо тесляр міг виготовити з нього скриню для скарбів!

Біля другого дерева інший лісоруб сказав: «Це міцне дерево, я зможу продати його будівничим кораблів». Друге дерево також зраділо, бо перед ним відкривався шлях до здійснення своєї мрії.

Коли лісоруби підійшли до третього дерева, воно злякалося, адже якщо би його зрубали, то мрія б не здійснилася. Один з лісорубів сказав: «Мені не потрібне якесь особливе дерево, тож я візьму це», – і зрубав його.

З першого дерева теслі змайстрували годівницю для худоби. Її поставили у хліві й наповнили сіном. А це було зовсім не те, за що воно молилося!

З другого дерева змайстрували невеликий рибальський човен. Його мрії стати потужним судном і перевозити царів також зруйнувалися.

З третього дерева зробили заготовку і залишили її лежати в темряві.

Прошли роки, і дерева забули про свої мрії. Та ось одного разу в хлів увійшли чоловік і жінка. Вона народила немовля і поклала його в сіно у яслах, зроблених з першого дерева. Чоловік хотів би, щоб для дитини було дитяче ліжечко, але вийшло те, що вийшло. І раптом дерево збагнуло всю

важливість цього народження і те, що в ньому лежить найбільший скарб усіх часів і народів!

Через кілька років група людей пливла в рибальському човні, виготовленому з другого дерева. Один із них втопився й заснув. Поки вони пливли, почався сильний шторм – такий, що дерево вже не думало, що човен є досить міцним, щоб усі були в безпеці. Тоді люди розбудили сплячого; той встав і сказав: «Заспокойся!» – і шторм припинився. І тут дерево усвідомило, що воно у своєму човні перевозило Царя царів!

І ось нарешті хтось прийшов і до третього дерева. Його несли вулицями, і люди плювали в Того, Хто його ніс. Коли вони зупинилися, Людину прибили до дерева і підняли вгору, щоб Він помер на вершині пагорба. Коли настала неділя, дерево зрозуміло, що воно опинилося на вершині пагорба і було до Бога так близько, як це було можливо, оскільки на ньому був розп'ятий Ісус Христос.

Сенс цієї історії в тому, що коли все йде не так, як ти хочеш, пам'ятай, що у Бога є план для тебе. Якщо ти довіряєш Йому, Він дасть тобі дорожчі дари. Кожне дерево отримало те, що воно просило, але зовсім не так, як воно собі це уявляло.

Ми не завжди знаємо, які плани у Бога для нас. Ми всього лише знаємо, що Його шляхи – не наші шляхи, але Його шляхи – завжди кращі!

При передруку матеріалів посилання на газету «МЕТА» обов'язкове!

Над випуском працювали:

головний редактор:

о. Іван ГАЛІМУРКА,

літературний редактор Святослав СМУК,

більше редакції та технічний редактор:

Вячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилати

на адресу:

площа св. Юра, 5, м. Львів,

Україна, 79000,

тел. +38(032) 233-40-73;

e-mail: meta Ugcc@gmail.com

meta Ugcc@ukr.net

http://www.meta-ugcc-lviv.com

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.

Рекламні оголошення приймаються вичитаними і відредагованими рекламодавцем.

Матеріали не рецензуються і не повертаються.

Редакція може не поділяти думку автора.

Друк: ПРАТ «Видавничий Дім «Високий Замок»

Тираж: 6000 примірників, Замовл. №

На одному з пагорбів росли три дерева. Одного разу вони розговорилися про свої мрії і мрії.

Перше дерево сказало: «Колись я би хотіло стати шакалком для скарбів. Мене б заповнили золотом, сріблом і коштовними каменями. Мене би прикрасили різьбленням, і кожен би бачив мою красу».

Друге дерево сказало: «Я хотіло би стати потужним кораблем. Я б перевозило царів і цариць океанами в усі куточки землі. Всі відчували б себе у безпеці через мою міцність».

Третє дерево сказало: «Я хотіло би вирости і стати найбільшим і найвищим деревом у лісі. Люди б бачили мене на вершині пагорба, милувалися б моїми гілками і думали би про Бога і про те, як близько я до Нього. Я стало би найбільшим деревом усіх часів і народів, і люди завжди би пам'ятали мене».

Через кілька років їхніх розмов про свої мрії до них прийшли лісоруби. Один підійшов

Свідоцтво про реєстрацію
КВ 4266